

ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

2023 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

ՀՀ ԵՎ ԱՀ /ԼՂ/ ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ
ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԱԶՈՐ

2024

Հեղինակներ՝ Նազելի Մովսեսյան
Անուշ Պետրոսյան
Խմբագիր՝ Արթուր Սաքունց

Մույն տեղեկանքի թողարկումը հնարավոր է դարձել Ժողովրդավարության զարգացման հիմնադրամի և Ժողովրդավարության ազգային հիմնադրամի օժանդակության շնորհիվ:

Տեղեկանքում տեղ գտած տեսակետները և վերլուծությունները արտահայտում են հեղինակների կարծիքը և կարող են չհամընկնել Ժողովրդավարության զարգացման հիմնադրամի և Ժողովրդավարության ազգային հիմնադրամի տեսակետների և դիրքորոշումների հետ:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը (այսուհետ նաև՝ Կազմակերպություն) ներկայացնում է **2023 թվականին** Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) և Արցախի Հանրապետության/Լեռնային Ղարաբաղի (մինչև 2023 թվականի հոկտեմբեր) զինված ուժերում զինձառայողների մահվան դեպքերի վերաբերյալ տվյալները, որոնք Կազմակերպությունը հավաքագրում է զանգվածային լրատվամիջոցներով և պաշտոնական աղբյուրներով տարածված տեղեկությունների, ինչպես նաև Կազմակերպության կողմից պաշտոնական կառույցներին (ՀՀ պաշտպանության նախարարություն, ՀՀ գլխավոր դատախազություն, ՀՀ քննչական կոմիտե) ուղղված տեղեկատվության հարցումների, պատասխանների, զինձառայողների հարազատների տեղեկությունների հիման վրա:

ՄԵԹՈՂՈԼՈԳԻԱ

Ինչպես հայտնի է՝ պաշտոնական աղբյուրները զինձառայողների մահվան դեպքերը դասակարգում են *զինվորական ծառայության հետ կապված լինելու* եւ *զինվորական ծառայության հետ կապված չլինելու* հանգամանքի:

Զինձառայողների մահվան դեպքերը զինվորական ծառայության հետ կապված կամ չկապված դասակարգելիս, ըստ *ՀՀ զինվորական դատախազության* կողմից Կազմակերպությանը տրամադրված տեղեկատվության, *«...հաշվի են առնվում իրադրությունը, դեպքի կոնկրետ հանգամանքները եւ մահվան պատճառի առնչությունը ծառայողական պարտականությունների կատարման հետ»:*

ՀՀ քննչական կոմիտեի կողմից Կազմակերպությանը տրամադրված տեղեկատվության համաձայն՝ *«...յուրաքանչյուր դեպքով վարույթն իրակացնող քննիչի կողմից դեպքի հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ ու օբյեկտիվ ուսումնասիրության եւ քննության արդյունքում հաստատված փաստական տվյալների հիման վրա է միայն հետեւություն արվում՝ մահվան դեպքի զինձառայության հետ կապված լինելու կամ չլինելու համգամանքը»:*

Զինված ուժերում զինձառայողների մահացության դեպքերի վիճակի ուսումնասիրության շրջանակներում Կազմակերպությունը դիտարկում է բոլոր զինձառայողների մահվան դեպքերը, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք

զինծառայողները մահվան դեպքի պահին գտնվել են անմիջապես զինվորական պարտականությունների կատարման մեջ, թե ոչ:

Նման մեթոդաբանության հիմքում ընկած է զինծառայողի՝ որպես համապատասխան կարողություններ ունեցող և զինվորական հաստիք զբաղեցնող անձի կորուստը, որը պաշտպանական գերատեսչության կողմից պետք է լրացվի նոր անձով:

ՄԱՀՎԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՄՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Կազմակերպության կողմից ամփոփած տեղեկությունների համաձայն՝ 2023 թ. ընթացքում ՀՀ և ԱՂ/ԼՂ (մինչև 2023 թվականի հոկտեմբեր) զինված ուժերում գրանցվել է 83 զինծառայողի մահվան դեպք:

Մահվան 83 դեպքերի պատճառներն են.

- 19-ը՝ հրադադարի ռեժիմի խախտում,
- 17-ը՝ զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում,
- 14-ը՝ ավտովթար,
- 12-ը՝ առողջական խնդիրներ,
- 10-ը՝ ինքնասպանություն կամ ինքնասպանության հասցնել,
- 7-ը՝ դժբախտ պատահար, (մեքենայի պայթյուն, պայթյուն ավտոտնակում, կայծակահարություն, ջրահեղձում, հոսանքահարում, թունավորում շմուլ գազից)
- 4-ը՝ սպանություն:

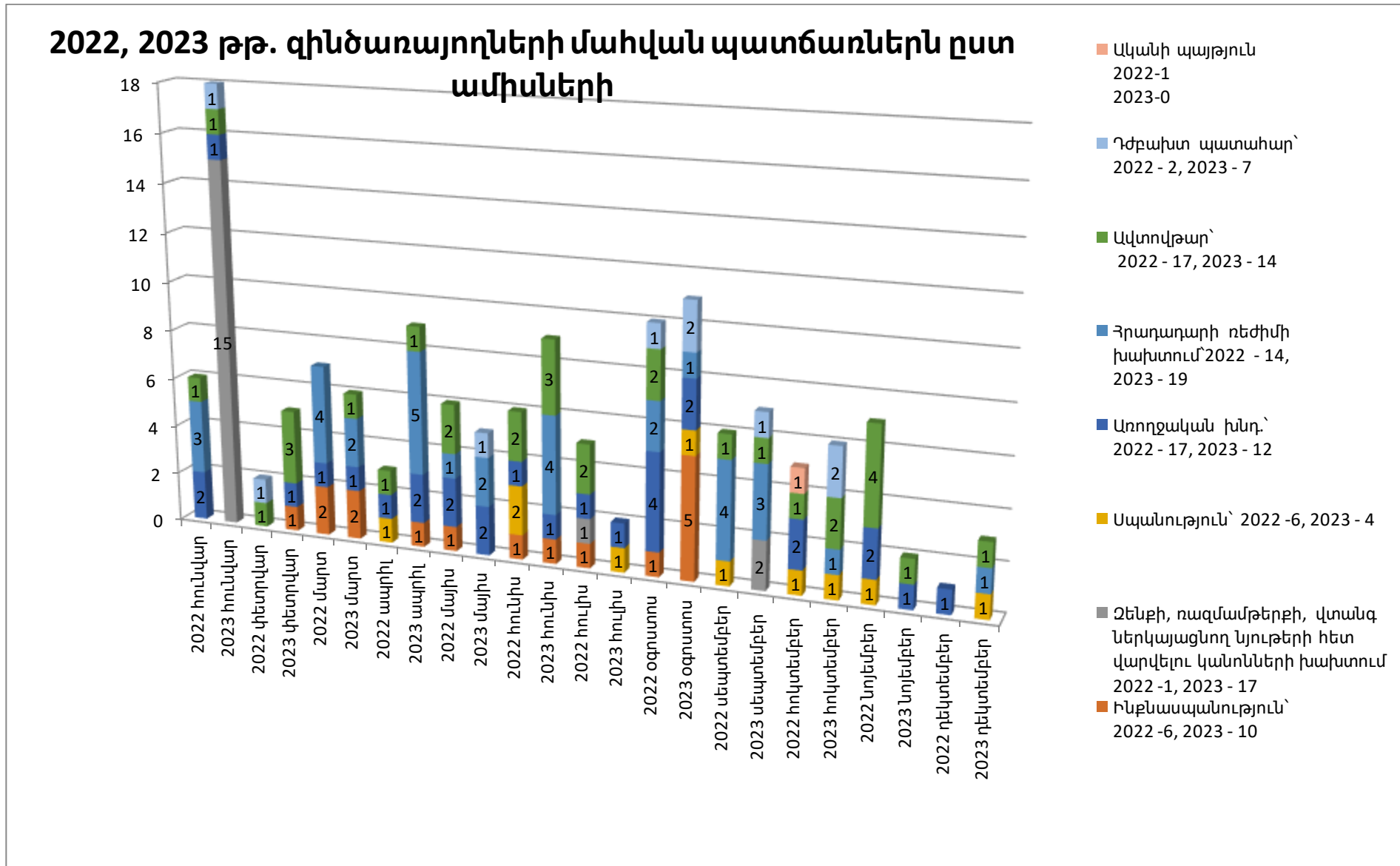
Համեմատության համար նշենք, որ 2022 թ. գրանցվել է ՀՀ և ԱՂ/ԼՂ (մինչև 2023 թվականի հոկտեմբեր) զինված ուժերի 64 զինծառայողի մահվան դեպք, որից

- 17-ը առողջական խնդիրների պատճառով,
- 17-ը՝ ավտովթարի,
- 14-ը՝ հրադադարի ռեժիմի խախտման,
- 6-ը՝ ինքնասպանության,

- 6-ը՝ սպանության, որից 2-ը դիտավորյալ, 2-ը՝ մարտական ծառայության կանոնների խախտման, 1-ը՝ զենքի օգտագործման կանոնների (ԶՕԿ)՝ հետևանքով, 1 դեպք արձանագրվել է Կազմակերպության համար դեռևս անհայտ պայմաններում,
- 2-ը՝ դժբախտ պատահարի (հոսանքահարում, ջրահեղձ),
- 1-ը՝ զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտման,
- 1-ը՝ ականի պայթյունի:

Գծապատկեր 1-ում ներկայացված է ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում 2022 և 2023 թթ. մահացած զինծառայողների թիվն ըստ պատճառների և ամիսների:

Գծապատկեր 1. ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում 2022 և 20223 թթ. մահացած զինծառայողների թիվն ըստ պատճառների և ամիսների

Ինչպես տեսնում ենք գծապատկերից, **2023 թ.-ին մահվան դեպքերի ընդհանուր թիվը** 2022 թ-ի նույն ժամանակահատվածի համեմատ **աճել է մոտ 30 %-ով**: 2022 թ. համեմատ 2023 թ. մարտական պայմաններում՝ հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահացությունների թիվը **աճել է 36 %-ով** (14 և 19 դեպք համապատասխանաբար):

Մտահոգիչ է զինված ուժերում դժբախտ պատահարների հետևանքով մահվան դեպքերի աճող թիվը: 2022 թվականին դժբախտ պատահարների հետևանքով գրանցվել է զինձառայողների մահվան 2 դեպք, 2023-ին՝ 7 դեպք:

Ինքնասպանության հետևանքով մահվան դեպքերի թիվը 2022 թ. համեմատ **աճել է 66 %-ով** (6 և 10 դեպք համապատասխանաբար), առողջական խնդիրների հետևանքով մահվան դեպքերի թիվը նվազել է **29 %-ով** (17 և 12 դեպք համապատասխանաբար):

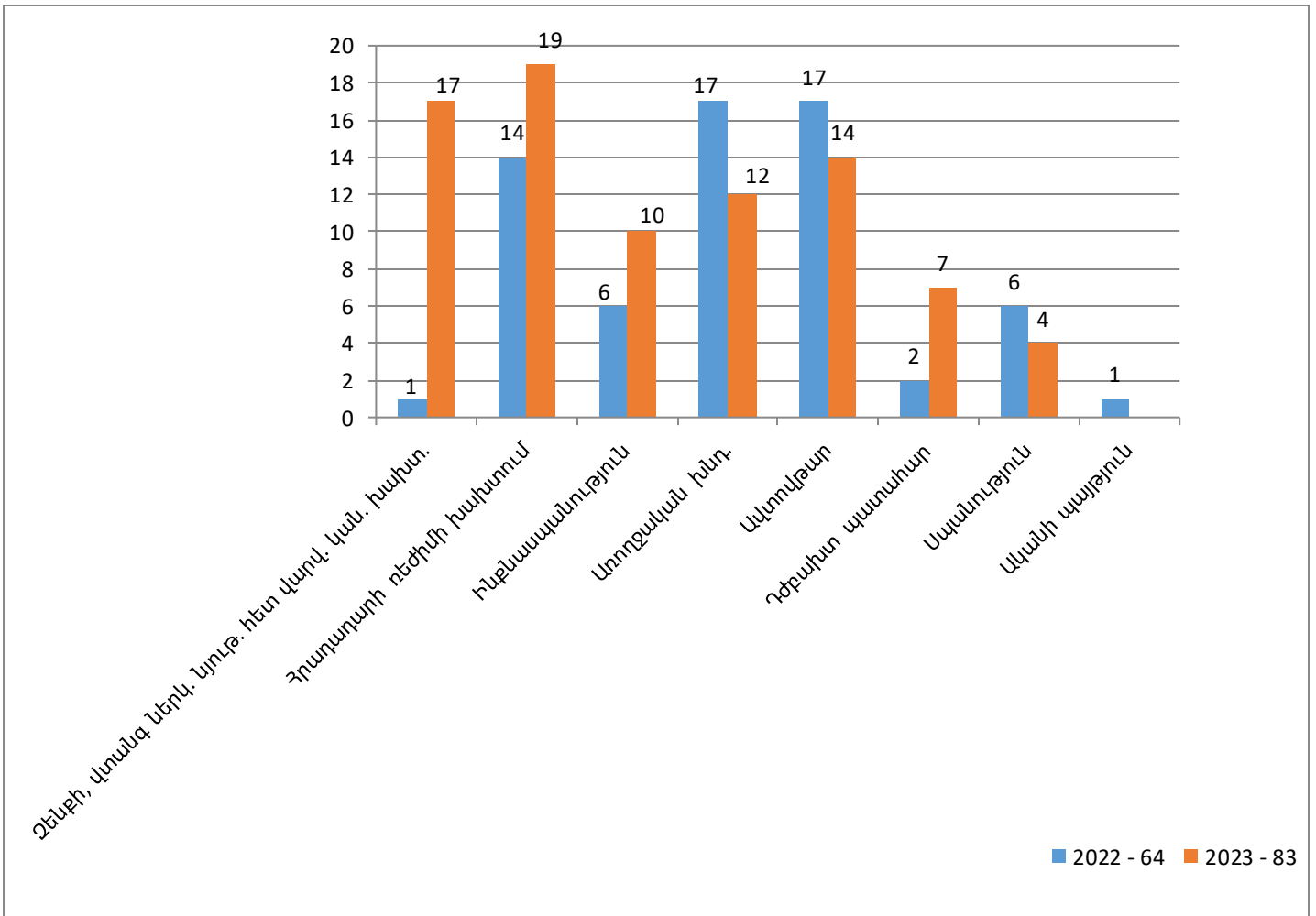
Ինչ վերաբերվում է սպանություն որակված մահվան դեպքերին, ապա 2022 թ. սպանության դեպքերը եղել են 6-ը, 2023 թ. արձանագրվել է սպանության 4 դեպք: Նախորդ տարվա համեմատ սպանություն որակված մահվան դեպքերը նվազել են 33 %-ով

Ավտովթարի հետևանքով մահվան դեպքերի թիվը 2023 թ-ին 2022 թ-ի համեմատ նվազել է **18 %-ով**: Նշենք, որ նվազման այս ցուցանիշը պայմանավորված է 2023 թ. մահվան դեպքերի ընդհանուր թվի աճով, քանի որ 2022 և 2023 թվականների ցուցանիշները բավականին մոտ են՝ 17 և 14 դեպք համապատասխանաբար:

2022 թ. զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտման հետևանքով մահվան 1 դեպք է արձանագրվել: Մինչդեռ 2023 թվականին նույն պատճառով արձանագրվել է 17 զինձառայողի մահվան դեպք, որից մեկ միջադեպի՝ 2023 թ. հունվարի 19-ին Գեղարքունիքի մարզի Ազատ գյուղում տեղակայված ՀՀ ՊՆ N զորամասի ինժեներասակրավորային վաշտի անձնակազմի համար նախատեսված կացարանում բռնկված հրդեհի հետևանքով մահացան 15 ժամկետային զինձառայողներ: *(դեպքի մանրամասները տե՛ս հավելված 2-ում)*:

Ստորև՝ գծապատկեր 2-ում, ներկայացված են 2022 և 2023 թթ. ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում մահացության դեպքերն ըստ պատճառների:

Գծապատկեր 2. 2022 և 2023 թթ. ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում մահացության դեպքերն ըստ պատճառների

2023 թ. արձանագրված մահացության դեպքերից 24 %-ը տեղի են ունեցել հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով, իսկ 76 %-ը՝ ոչ մարտական պայմաններում, մասնավորապես՝

- 18 %-ը զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտման,
- 17 %-ը՝ ավտովթարի,
- 14 %-ը՝ առողջական խնդիրների,
- 11 %-ը՝ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության հասցնելու,
- 11 %-ը՝ դժբախտ պատահարի,
- 5 %-ը սպանության հետևանքով:

Հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահվան դեպքեր

Եթե համեմատենք 2022 և 2023 թվականներին հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով զինճառայողների մահվան դեպքերի հարաբերակցությունը (մահացության դեպքերի ընդհանուր թվի 24 % և 22 %՝ համապատասխանաբար), ապա կտեսնենք, որ դրանք մոտ են տոկոսային հարաբերակցությամբ: Մինչդեռ անհրաժեշտ է ընդգծել, որ 2023 թ-ին մահացության դեպքերի թվի աճին զուգահեռ հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահվան դեպքերի թիվն աճել է գրեթե 36 %-ով՝ 2022 թ-ի համեմատությամբ:

Հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահվան դեպքերի մեծ մասը տեղի են ունեցել 2023 թ. ապրիլ և հունիս ամիսներին (համապատասխանաբար 5 և 4 դեպք):

2023 թ. ապրիլին Ադրբեջանի զինված ուժերը կրակ բացեցին մի քանի ուղղություններով, մասնավորապես՝ Տեղ համայնքի ուղղությամբ ինժեներական աշխատանքներ իրականացնող ՀՀ ՁՈւ զինճառայողների ուղղությամբ, ինչի հետևանքով մահացան 4 զինճառայողներ (3 սպա, 1 պայմանագրային զինճառայող), ինչպես նաև Սոթքի հատվածում տեղակայված հայկական դիրքերի ուղղությամբ, ինչի հետևանքով դադարեցվել են Սոթքի ոսկու հանքավայրի աշխատանքները, աշխատակիցները տարհանվել են: Հրադադարի ռեժիմի խախտման ևս մեկ դեպքի պատճառով 2023 թ. մահացավ 1 ժամկետային զինճառայող:

2023 թ. հունիսի 28-ին Արցախում հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահացան 4 զինճառայող, որոնցից 2-ը՝ պայմանագրային, 2-ը՝ պահեստագրային:

2020 թ. Ադրբեջանի սանձազերծած 44-օրյա պատերազմական գործողություններից հետո Ադրբեջանը առավել ցայտուն կերպով շարունակում է դրսևորել տարիներ շարունակ որդեգրած մոտեցումը՝ ՀՀ ՁՈւ ուղղությամբ կրակելուց առաջ կեղծ տեղեկություններ տարածելով այն մասին, թե իբր ՀՀ զինված ուժերն են նախաձեռնում հրադադարի ռեժիմի խախտումը:

Ի դեպ, մինչև 2021 թվականը Կազմակերպությունը պարբերաբար ուսումնասիրում և անփոփում էր նաև ԼՂ/ԱՀ պաշտպանության բանակի պաշտոնական կայքէջում¹ հրապարակված հաղորդագրությունները հրադադարի ռեժիմի խախտման քանակի վերաբերյալ: Սակայն 2021 թվականից ի վեր մինչև 2023 թ.-ի սեպտեմբերի 19-ից

¹ <http://nkrml.am/>

Աղբբեջանի կողմից Արցախի հայ բնակչության էթնի գոման քաղաքականության հրականացումը նման հաղորդագրություններ չեն հրապարակվել:

Ի դեպ, սույն տեղեկանքում ներառված չէ 2023 թ. սեպտեմբերի 19-ին Աղբբեջանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղում սանձազերծած մարտական գործողությունների և էթնիկ գոման հետևանքով զոհերի թիվը: Ըստ ՀՀ քննչական կոմիտեի տվյալների՝ Աղբբեջանի ռազմական ագրեսիայի արդյունքում ԼՂ-ում զոհվել է 200-ից ավելի զինձառայող և քաղաքացիական անձ: Շուրջ 12 քաղաքացիական անձ և 30 զինձառայող համարվում է անհայտ կորած: Առկա են առնվազն 14 անձի խոշտանգման ենթարկելու դեպքեր, որոնցից 12-ը զինձառայող են, 2-ը՝ քաղաքացիական անձ: Ռազմական գործողությունների հետևանքով սպանվել է 3 երեխա, տարբեր աստիձանի մարմնական վնասվածքներ է ստացել 231 զինձառայող և 80 քաղաքացիական անձ²:

Անդրադառնալով հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով 2023 թ. մահացած **պահեստագորայինների մահվան դեպքերին**, նշենք, որ մահացած 5 պահեստագորայիններից 4-ի մահվան պատձառը հրադադարի ռեժիմի խախտումն է: Եվս 1 պահեստագորային մահացել է՝ ավտոմոթարի հետևանքով: 2022 թ. հրադադարի հետևանքով պահեստագորայինների մահվան դեպքեր չեն արձանագրվել:

Ինքնասպանության (ինքնասպանության հասցնելու) և սպանության հետևանքով մահվան դեպքեր

2023 թ. արձանագրվել է ինքնասպանության և սպանության 14 դեպք (10 ինքնասպանություն, 4 սպանություն): Ինքնասպանության 10 դեպքերից 8-ի հետևանքով մահացածները ժամկետային զինձառայողներ են (այդ թվում 1-ը՝ ԱԱԾ սահմանապահ զորքերի ժամկետային զինձառայող), 2-ը՝ պայմանագրային զինձառայողներ:

Սպանություն որակված 4 դեպքերից 3-ի հետևանքով մահացել են ժամկետային զինձառայողներ, 1-ի դեպքում՝ սպա: Ի դեպ, միայն սպայի մահվան դեպքն է պաշտոնապես համարվել զինվորական ձառայության հետ չկապված:

² <https://www.investigative.am/news/ampopoum-lgh-oum-irakanacvac-etnik-ztoumeri-ev-dra-yntacgoum-katarvac-razmakan-hancagorcoutyouneri-depgeri-naxaqnoutyan-yntacqi-veraberyal>

Ինքնասպանությունն որակված 10 դեպքից 3-ը համարվել են զինվորական ծառայության հետ չկապված, մյուս 7 դեպքը՝ կապված:

Ամփոփելով՝ նկատենք, որ ինքնասպանության և սպանության հետևանքով մահացությունների մեջ շարունակում են մեծ թիվ կազմել ժամկետային զինծառայողները: Նշված հանգամանքը փաստում է զինված ուժերում շարունակվող ոչ կանոնադրային հարաբերությունների առկայության մասին:

2023 թվականին ՀՀ կառավարության հնգամյա (2021-2026 թթ.) ծրագրով նախատեսված զինված ուժերի բարեփոխումների գնահատման վերաբերյալ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի հրապարակած տեղեկանքում անդրադարձել ենք զինված ուժերում դեռևս 2013 թվականից ներդրված սպա-հոգեբանների կարևորությանը: Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարության կողմից Factor.am-ին³ տրամադրած տեղեկատվության՝ սպա-հոգեբանը ի լրումն այլ գործառույթների պետք է մասնակցի ստորաբաժանումների և առանձին զինծառայողների հոգեբանական պատրաստության գործընթացին, զինծառայողների շրջանում իրականացնի հոգեբանական աջակցման աշխատանքներ, պետք է կատարի ուսումնասիրություններ ստորաբաժանումներում տեղի ունեցող սոցիալ-հոգեբանական գործընթացների և առանձին զինծառայողների վարքի կանխատեսումների վերաբերյալ: Ցավոք, այս ինստիտուտը դեռևս արդյունավետ չի գործում, ինչի մասին են վկայում զինված ուժերում քրեական հանցագործությունների վերաբերյալ առկա տեղեկությունները, զինված ուժերում ինքնասպանությունների կամ ինքնասպանության հասցնելու դեպքերը և ոչ կանոնադրային հարաբերությունների փաստերի մասին տեղեկությունները:

Չնայած ՀՀ ՊՆ այն պնդմանը, որ ոչ կանոնադրային փոխհարաբերությունների դեպքերի առնչությամբ անցկացվում են ծառայողական քննություններ՝ դեպքի հանգամանքները, դրանց առաջացմանը նպաստող գործոնները, ծառայության կազմակերպման ու իրականացման գործընթացներում տեղ գտած թերություններն ու բացթողումները պարզելու համար, սակայն զինված ուժերում ինքնասպանության և սպանության հետևանքով մահվան դեպքերի առկայությունը վկայում է շարունակվող ոչ կանոնադրային հարաբերությունների առկայության, սպա-հոգեբանների դերի բարձրացման անհրաժեշտության մասին:

³ <https://factor.am/652501.html>

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործունեության ռազմավարական ուղղություններից է զինծառայողների, զորակոչիկների և նրանց ընտանիքների իրավունքների պաշտպանությունը: Իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության ներպետական գործիքներներից բացի Կազմակերպությունն օգտագործում է միջազգային իրավական և քաղաքական հարթակները՝ Հայաստանում համակարգային խնդիրները բարձրաձայնելու և առաջարկելու դրանց լուծման ուղղությամբ հնարավոր քայլերը:

Նման գործունեության շրջանակներում ի պատասխան «Մուրադյանն ընդդեմ ՀՀ» գործի⁴ վերաբերյալ Հայաստանի կողմից ներկայացված 2023 թ. հոկտեմբերի 10-ի գործողությունների ծրագրին ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը «Մուրադյանն ընդդեմ ՀՀ» գործով կայացված ՄԻԵԴ վճռի կատարման վերաբերյալ 2023 թ. հոկտեմբերի 24-ին Եվրոպայի խորհրդի նախարարների կոմիտեի 9.2 կանոնով սահմանված կարգով հաղորդում է ներկայացրել Նախարարների կոմիտեի 1483 (Մարդու իրավունքներ) դեկտեմբերյան նստաշրջանին ընդառաջ:

«Մուրադյանն ընդդեմ Հայաստանի» գործը վերաբերում է 2002 թվականին դիմումատուի (Նանա Մուրադյանի) որդու՝ իբր ինքնասպանության հետևանքով մահացած պարտադիր ժամկետային Վալերի Մուրադյանի մահվան գործով արդյունավետ քննության բացակայությանը (Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի (Կոնվենցիա) 2-րդ հոդվածի ընթացակարգային խախտում), ինչպես նաև իշխանությունների կողմից նրա վնասվածքի և դրա հետևանքով առաջացած մահվան դեպքով արժանահավատ բացատրություն չտրամադրելուն (2-րդ հոդվածի նյութական խախտում):

Ներկայացված հաղորդմամբ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակն անդրադարձել է ՀՀ զինված ուժերում կյանքի իրավունքի և վատ վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքի շարունակվող խախտումներին, մատնանշել է դրանց պատճառները, նպաստող պայմանները, ինչպես նաև առաջարկել է ՀՀ իշխանություններին և ԵԽ Նախարարների կոմիտեին ուշադրություն դարձնել, ի թիվս այլի, սպա-հոգեբանների ինստիտուտի կայացմանը և զարգացմանը, ինչպես նաև պաշտպանական ոլորտում

⁴ <https://hcav.am/hcav-07-12-2023/>

Ժողովրդավարական վերահսկողության ապահովման համար՝ ռազմական օւբռուդամենի գրասենյակի ներդրմանը:

ԵՄ Նախարարների կոմիտեն կուսուսիկացրել է ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի կողմից ներկայացված հաղորդումը ՀՀ կառավարությանը: Ներկայացված հաղորդմանը ՀՀ կառավարությունը 2023 թ. նոյեմբերի 8-ին արձագանքել է պատասխան դիրքորոշմամբ:

2023 թ. նոյեմբերի 16-ին ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը ներկայացրել է «Մուրադյանն ընդդեմ ՀՀ» գործով երկրորդ հաղորդումը՝ ի պատասխան 08.11.2023 թ. ՀՀ կառավարության կողմից հրապարակված դիրքորոշման:

Արդյունքում՝ 2023 թ. դեկտեմբերի 5-7-ը ԵՄ Նախարարների կոմիտեն ընդունել է որոշում՝ «Մուրադյանն ընդդեմ ՀՀ-ի» խումբ գործերով ՄԻԵԴ վճիռների կատարման վերաբերյալ⁵:

Զինված ուժերում զինձառայողների նկատմամբ վատ վերաբերմունքի վերացման հարցում ՀՀ իշխանությունների կողմից ձեռնարկվող գործությունների և զինձառայողների հոգեբանական աջակցության վերաբերյալ Կազմակերպության հաղորդումներով ներկայացված մտահոգությունները և խնդիրներն իրենց արտացոլումն են գտել ԵՄ Նախարարների կոմիտեի դեկտեմբերի 5-7 որոշման մեջ, որտեղ, ի թիվս այլնի, ընդհանուր միջոցառումների մասով Կոմիտեն առաջարկել է ՀՀ իշխանություններին կատարել ներքոնշյալ գործողությունները:

- Իշխանություններին հրավիրում է տրամադրել վիջակագրական տվյալներ վերջին տարիների համար՝ կապված զինված ուժերում ոչ մարտական մահերի հետաքննության հետ:

- Խրախուսել իշխանություններին արագորեն առաջընթաց գրանցել զինված ուժերում խոշտանգումների, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստանող վերաբերմունքի մասին անանուն ուղղորդման մեխանիզմի ստեղծման գործում և կոմիտեն իրազեկել այդ ուղղությամբ իրականացված քայլերի վերաբերյալ, ինչպես նաև հրավիրել է իշխանություններին զեկուցել օրինագծի կատարման մասին:

⁵ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680ad7bfe

Ի դեպ, ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը 2023 թ. նոյեմբերին ՊՆ ուղղված գրությամբ խնդրել էր տրամադրել տեղեկություններ այն մասին, թե այս պահին ինչ փուլում է գտնվում անանուն ուղղորդման համար նախատեսված հավելվածի մշակումը և ինչ ժամկետներում է նախատեսվում վեջինիս ավարտը, որին ի պակասիան պաշտպանության նախարարությունը հայտնել է, որ այս պահին աշխատանքները շարունակվում են, իսկ հստակ վերջնաժամկետներ չեն կարող նշել:

- Կոմիտեն հետագայում իշխանություններին հրավիրել է տեղեկություն տրամադրել զինծառայողների վրա հարձակումը կանխելու նպատակային միջոցառումների, ինչպես նաև զինվորական հիերարխիայի կողմից նրանց ահաբեկման և վատ վերաբերմունքի մասին:

- Նշելով ինքնասպանության և ինքնավնասման կանխարգելման ռազմավարության նախագծի նախապատրաստումը, իշխանություններին հրավիրել է Կոմիտեին տեղեկացնել ռազմավարությամբ նախատեսված գործողությունների, ընդունման ժամկետների և հետագա իրականացման համար նախատեսվող քայլերի մասին, ինչպես նաև տրամադրել տեղեկատվություն զինծառայողներին պատշաճ հոգեբանական գնահատում և օգնություն ցուցաբերելու ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցառումների մասին:

- Կոմիտեն որոշել է վերսկսել գործերի քննարկումը ամենաուշը 2025 թվականին Կոմիտեի նիստերից մեկում:

Առողջական խնդիրների հետևանքով մահվան դեպքեր

2023 թ. առողջական խնդիրների հետևանքով մահացած 12 զինծառայողներից 4-ի (2 պայմանագրային զինծառայողի, 1 սպա, 1 ԵԿՄ անդամի) մահվան դեպքը ՀՀ զինվորական կենտրոնական դատախազության կողմից համարվել է ծառայության հետ կապված: Մյուս 8 դեպքերը, որոնց հետևանքով մահացել են 6 պայմանագրային զինծառայող, 1 սպա և 1 ենթասպա, համարվել են զինվորական ծառայության հետ չկապված:

Ծառայության հետ կապված երկու մահվան դեպքերը տեղի են ունեցել մարտական դիրքում: Մեկ դեպքում մահացել է երկրապահ կամավորական միության անդամ, մյուս

դեպքում՝ սպա: Մյուս երկու պայմանագրային զինծառայողների դեպքում հայտնի չէ, թե վերջիններս գտնվել են մարտական դիրքերում թե այլ վայրում:

2 պայմանագրային զինծառայողների և 1 սպայի մահվան պատճառ են հանդիսացել սրտի իշեմիկ հիվանդությունները, ԵԿՄ անդամի առողջական խնդրի մասին տեղեկություններ դեռևս հայտնի չեն:

Զինվորական ծառայության հետ չկապված մահվան 8 դեպքերն արձանագրվել են, երբ զինծառայողները գտնվել են ծառայության վայրից դուրս:

«ՀՀ զինված ուժերի ներքին ծառայության կանոնագիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքը սահմանում է զինծառայողների սանիտարահիգիենիկ և հակահամաճարակային միջոցառումները, բուժկանխարգելիչ միջոցառումները, մասնավորապես՝ օրենքի հոդված 344-ը սահմանում է, որ զինծառայողների առողջական վիճակի բժշկական հսկողությունն իրականացվում է հետևյալ ուղիներով՝

- անձնակազմի ամենօրյա հսկողություն մարտական նախապատրաստության ընթացքում և կենցաղում,
- զինծառայողների բուժզննում,
- զինծառայողների խորացված և հսկիչ-բժշկական քննություն, պլանային բուժզննումներ:

Ակնհայտ է, որ զինծառայության ընթացքում կամ չեն իրականացվում պլանային բժշկական զննություններ կամ դրանք իրականացվում ոչ արդյունավետ՝ առողջական խնդիրները (այդ թվում նաև՝ քրոնիկ հիվանդությունները) վաղ փուլում հայտնաբերելու և դրանց զարգացումը կանխելու տեսանկյունից:

Անդրադառնալով առողջական խնդիրների հետազոտությանը նաև վարժական հավաքների ընթացքում, նշենք, որ Կազմակերպությունը բազմիցս ընդգծել է վարժական հավաքների կազմակերպման և անցկացման ժամանակ ՀՀ պաշտպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից պահեստագործայինների առողջական վիճակի համալիր զննության իրականացման կարևորությունը:

ՀՀ-ում սկսեցին պարբերաբար վարժական հավաքներ անցկացվել 2021 թ-ից (անցկացվեց 3 վարժական հավաք):

Վարժական հավաքներն ավելի հաճախակի սկսեցին կազմակերպվել 2022 թ-ից: Մասնավորապես, 2022 թ. ընթացքում ՀՀ կառավարության կողմից հայտարարվեցին 6 վարժական հավաքներ:

2022 թ. հոկտեմբերի 13-ին՝ ՀՀ կառավարության նիստի ժամանակ, ՀՀ Պաշտպանության նախարարությունը հայտնեց, որ եռամսյա վարժական հավաքների իրականացման փոխարեն այսուհետ կիրականացնեն 25-օրյա վարժական հավաքներ, որը պարտադիր կլինի Հայաստանի Հանրապետության բոլոր զինապարտ քաղաքացիների համար: ՀՀ պաշտպանության նախարար Սուրեն Պապիկյանը մանրամասնեց, որ հիմնական ծառայությունը 21 օր է՝ 7 օր պատրաստություն, 14 օր՝ մարտական հերթապահություն, և ևս 4 օր՝ կազմակերպական գործողությունների համար նախատեսված աշխատանքների իրականացման համար:

2023 թ. ընթացքում արդեն իսկ 6 անգամ հայտարարվել են վարժական հավաքներ, ընդ որում նշված հավաքները հայտարարվում են յուրաքանչյուրը երկու ամիս ժամկետով, որի շրջանակներում պահեստագործում հաշվառված քաղաքացիները կանչվում են վարժական հավաքների 25 օր ժամկետով:

2023 թ-ի ընթացքում Կազմակերպություն է դիմել 65 պահեստագործում հաշվառված անձ, որոնցից 29-ի խնդիրը վերաբերել է առողջական վիճակի ոչ ամբողջական և թերի հետազոտմանը:

Ինչ վերաբերում է 2023 թ. մահացած **պահեստագորայինների մահվան դեպքերին**, ապա նշենք, որ նշված ժամանակահատվածում մահացած 5 պահեստագորայիններից 4-ի մահվան պատճառը հրադադարի ռեժիմի խախտումն է, 1-ինը՝ ավտովթարը: 2022 թ. առաջին կիսամյակում պահեստագործում հաշվառված 1 անձ մահացել է ինքնասպանության հետևանքով:

Հարկ է նշել, որ ոչ միայն պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության գորակոչվելիս, զինվորական ծառայության ընթացքում, այլ նաև վարժական հավաքներին անձանց ներգրավելիս պետք է ապահովվի պահեստագործում հաշվառված բոլոր անձանց առողջակա վիճակի համալիր հետազոտության իրականացումը՝ խուսափելու համար առողջական վիճակի վատթարացման և այլ անցանկալի հետևանքներից:

Ամփոփելով վերը նշված տեղեկությունները՝ փաստենք, որ զինծառայողների խորացված եւ հսկիչ կամ կանխարգելիչ բուժզննության պատշաճ կազմակերպումը մնում է արդիական: Հավելենք, նաև, որ 2023 թ. դեկտեմբերի 5-7-ը ԵՄ Նախարարների կոմիտեն ընդունել է որոշում՝ «Մուրադյանն ընդդեմ ՀՀ-ի» խումբ գործերով ՄԻԵԴ վճիռների կատարման վերաբերյալ: Ջինված ուժերում զինծառայողների նկատմամբ վատ վերաբերմունքի վերացման հարցում ՀՀ իշխանությունների կողմից ձեռնարկվող գործությունների և զինծառայողների հոգեբանական աջակցության վերաբերյալ Կազմակերպության հաղորդումներով ներկայացված մտահոգությունները և խնդիրներն իրենց արտացոլում են գտել ԵՄ Նախարարների կոմիտեի դեկտեմբերի 5-7 որոշման մեջ, որտեղ, ի թիվս այլնի, ընդհանուր միջոցառումների մասով Կոմիտեն նաև առաջարկել է ՀՀ իշխանություններին տեղեկատվություն տրամադրել առողջական լուրջ խնդիրներով անձանց զինվորական ծառայության գորակոչելը բացառելու ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցների մասին:

Ավտովթարի հետևանքով մահվան դեպքեր

2023 թվականին ավտովթարի հետևանքով արձանագրվել են 14 զինծառայողի մահացության դեպքեր, որոնցից միայն 2-ն են ՀՀ զինվորական կենտրոնական դատախազության կողմից դասակարգվել որպես զինվորական ծառայության հետ կապված: Նշված 2 պայմանագրային զինծառայողների մահվան պատճառը Խնածախ գյուղի մոտակայքում տեղի ունեցած ձնահյուս էր, ինչի պատճառով ՊՆ «Ուսագ» մակնիշի ավտոմեքենան գլորվել էր ձորը:

Մյուս 12 մահացության դեպքերը համարվել են զինվարական ծառայության հետ չկապված: Միջադեպերի հետևանքով մահացել է 9 պայմանագրային զինծառայող և 3 սպա: Ջինվորական ծառայության հետ չկապված 12 մահացության դեպքերից 10-ում զինծառայողները վթարի են ենթարկվել սեփական մեքենայով, ևս 2 զինծառայող հանդիսացել են ուղևոր այլ անձի վարած մեքենայում:

Տարիներ շարունակ տրանսպորտային միջոցներ վարելու կանոնների խախտման նմանատիպ դեպքերը շարունակում են մտահոգիչ մնալ նաև այսօր, քանի որ դրանց հետևանքով յուրաքանչյուր տարի միջինում մահանում են 15-20 զինծառայողներ:

Դժբախտ պատահարի հետևանքով մահվան դեպքեր

Դժբախտ պատահարի հետևանքով զինձառայողների մահվան 7 դեպքերից 5-ը տեղի են ունեցել 2023 թ. օգոստոս-հոկտեմբեր ամիսների ընթացքում: Եվս 2 դեպք արձանագրվել է 2023 թ. առաջին կիսամյակում (հունվար և մայիս ամիսներին), երբ մահացել են 2 պայմանագրային զինձառայողներ: Նրանցից մեկի մահվան պատճառ է հանդիսացել մեքենայի պայթյունը, մյուս պայմանագրային զինձառայողը մահացել է իր ավտոտնակում պրոպանի գազաբալոնի պայթյունի հետևանքով: 2023 թ. օգոստոս-հոկտեմբեր ամիսներին դժբախտ պատահարների արդյունքում մահացածներից 2-ը ժամկետային զինձառայողներ են, որոնցից մեկի մահվան պատճառը հոսանքահարումն է եղել, մյուսինը՝ պայթյունը: Դժբախտ պատահարի հետևանքով մահացած պայմանագրային զինձառայողներից 1-ի մահվան պատճառը հանդիսացել է ջրահեղձումը, 1 դեպքում՝ կայծակնահարումը, և 1 դեպքում՝ թունավորումը շնոլ գազից:

2023 թ. դժբախտ պատահարների հետևանքով 7 մահացություններից 2-ը (1 ժամկետային, 1 պայմանագրային զինձառայող) համարվել են ծառայության հետ կապված, 5-ը՝ չկապված:

2023 թվականին զինձառայողների մահվան դեպքերն ըստ ամիսների

2023 թ. մահվան դեպքերի մեծ մասը տեղի է ունեցել

- **հունվարին՝ 18** դեպք, որից 15-ը գեների, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտման հետևանքով, 1-ը՝ ավտովթարի, 1-ը՝ դժբախտ պատահարի 1-ը՝ առողջական խնդիրների,
- **օգոստոսին** արձանագրված 11 մահվան դեպքից 4-ը՝ ինքնասպանության հետևանքով է, 2-ը հրադադարի խախտման, 2-ը՝ առողջական խնդիրների, 1-ը՝ սպանության, 1-ը՝ հոսանքահարման, 1-՝ ջրահեղձի,
- **ապրիլին** արձանագրված 9 մահվան դեպքերից 5-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 2-ը՝ առողջական խնդիրների, 1-ը՝ ինքնասպանության, 1-ը՝ ավտովթարի,
- **հունիսին** արձանագրված 9 մահվան դեպքից 4-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 3-ը՝ ավտովթարի, 1-ը՝ ինքնասպանության, 1-ը՝ առողջական խնդիրների,

- **սեպտեմբերին** արձանագրված մահվան 7 դեպքից 3-ը հրադադարիի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 2-ը՝ պայթյունի, 1-ը՝ ավտովթարի, 1-ը՝ կայծակահարության,
- **մարտին** արձանագրված 6 մահվան դեպքերից 2-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 2-ը՝ ինքնասպանության հասցնելու, 1-ը՝ առողջական խնդիրների, 1-ը՝ ավտովթարի,
- **հոկտեմբերին** արձանագրված 6 դեպքերից , 2-ը՝ ավտովթարի, 2-ը՝ դժբախտ պատահարի հետևանքով է, 1-ը հրադադարի խախտման, 1-ը՝ սպանության
- **փետրվարին** արձանագրված 5 մահվան դեպքից 3-ը ավտովթարի հետևանքով է, 1-ը՝ ինքնասպանության, 1-ը՝ առողջական խնդիրների,
- **մայիսին** արձանագրված 5 մահվան դեպքից 2-ը՝ առողջական խնդիրների հետևանքով է, 2-ը՝ հրադադարի ռեժիմի խախտման, 1-ը՝ դժբախտ պատահարի,
- **դեկտեմբերին** արձանագրվել է մահվան 3 դեպք, որից 1-ը հրադադարի խախտման հետևանքով, 1-ը՝ սպանության, 1-ը ավտովթարի
- **հուլիսին** արձանագրված 2 մահվան դեպքերից 1-ը սպանության, մյուսը առողջական խնդիրների հետևանքով է,
- **նոյեմբերին** արձանագրված 2 դեպքերից 1-ը առողջական խնդրի հետևանքով է, 1-ը՝ ավտովթարի:

Հունվար ամսին մահվան դեպքերի մեծ թիվը պայմանավորված է այն համգամանքով, որ դրանցից 15-ը մեկ միջադեպի՝ Գեղարքունիքի մարզի Ազատ գյուղում տեղակայված ՀՀ ՊՆ զորամասերից մեկի անձնակազմի համար նախատեսված կացարանում բռնկված հրդեհի հետևանք է:

Օգոստոսին արձանագրված մահվան 11 դեպքից միայն 4-ը ինքնասպանության և ինքնասպանության հասցնելու հետևանքով են:

Մահվան մեծ թվով դեպքեր արձանագրվել են նաև 2023 թ. ապրիլ և հունիս ամիսներին՝ 9-ական դեպք յուրաքանչյուր ամսվա ընթացքում: Նշված ամիսներին մահվան դեպքերի մեծ թիվը պայմանավորված է հայ-ադրբեջանական և

արցախասադրբեջանական սահմանային իրավիճակի սրման հետ: Ապրիլին գրանցված 9 դեպքերից 5-ը և հունիսին՝ 4-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է:

Մարտ ամսին արձանագրված 6-ից 2-ական մահվան դեպքերը հրադադարի ռեժիմի խախտման և ինքնասպանության հետևանքով են, իսկ 1-ական դեպք՝ առողջական խնդիրների և ավտովթարի հետևանքով:

Ամփոփելով վերագրյալը կարող ենք արձանագրել, որ 2023 թ. բացի հունվար, փետրվար, հուլիս և նոյեմբեր ամսիներից մյուս բոլոր ամիսներին արձանագրվել են հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահվան դեպքեր, որոնք, ինչպես արդեն նշեցինք պայմանավորված են հայ-ադրբեջանական սահմանագծի երկայնքով Ադրբեջանի շարունակվող ագրեսիվ գործողություններով, այդ թվում՝ Լաչինի միջանցքի ամբողջական փակման ուղղությամբ գործողություններով:

Ինքնասպանություն որակված մահվան դեպքեր արձանագրվել են փետրվար, մարտ, ապրիլ, հունիս և օգոստոս ամիսներին:

Ինչպես 2022 թվականին, այնպես էլ 2023 թ-ին մահացության պատճառների մեջ գերակշռում են հրադադարի ռեժիմի խախտման, ավտովթարի, ինքնասպանության և առողջական խնդիրների հետևանքով դեպքերը: Կարող ենք պնդել, որ զինված ուժերում զինձառայողների անվտանգության, առողջության պահպանման և ոչ կանոնադրային հարաբերությունների նվազեցման ուղղությամբ կատրաված ջանքերն անհրաժեշտ արդյունքներ չեն տալիս:

Մահվան դեպքերի մասին տարածված հաղորդագրությունները

2023 թ. առաջին կիսամյակում մահացած 83 զինձառայողներից միայն 48-ի մահվան մասին է տարածվել պաշտոնական հաղորդագրություն, 1 դեպքի մասին տեղեկություն է տարածվել միայն զանգվածային լրատվամիջոցներով: Մյուս 34 դեպքերի մասին պաշտոնական տեղեկություն ընդհանրապես չի տարածվել:

Նկատենք, որ նույնիսկ այն դեպքերում, երբ զինձառայողի մահվան փաստը դատախազության կողմից համարվել է զինվորական ծառայության հետ կապված,

միննույն է այդ մասին պաշտոնական տեղեկատվություն չի տարածվել, օրինակ՝ առողջական խնդիրների հետևանքով 4 մահվան դեպքի վերաբերյալ:

Ի դեպ, որպես կանոն, առողջական խնդիրների (հիվանդության) և ավտովթարի հետևանքով զինճառայողների մահվան դեպքերի վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդագրություն չի տարածվում:

Այս հանգամանքը կարող է պայմանավորված լինել նրանով, որ պաշտպանական գերատեսչությունը զինված ուժերում մարդու իրավունքների վերաբերյալ հաշվետվողականությունը, և հատկապես՝ զինճառայողների կյանքի իրավունքի վերաբերյալ թափանցիկությունը փորձում է ապահովել միայն պարտադիր ժամկետային զինճառայողների դեպքում, սակայն մոտեցումը չի դրսևորվում սպաների, պայմանագրային զինճառայողների և ենթասպաների կյանքի իրավունքի խախտման խնդրի իրազեկման առումով:

Զինճառայողների մահվան դեպքերի պատճառներն ըստ զինճառայության տեսակի կամ զինճառայողի կարգավիճակի

Դիտարկելով 2023 թվականին զինված ուժերում մահվան դեպքերն ըստ պատճառների և մահացած զինճառայողների ծառայության տեսակի՝ արձանագրում ենք, որ.

Ժամկետային զինճառայողների շրջանում մահացության պատճառներն են

- հրադադարի ռեժիմի խախտումը (8 դեպք),
- ինքնասպանությունը (8 դեպք, այդ թվում՝ սահմանապահ զորքերի 1 զինճառայող),
- զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտումը (16 դեպք),
- դժբախտ պատահարը (1 դեպք),
- սպանություն (3 դեպք),

պայմանագրային զինճառայողների մահացության պատճառներն են

- ավտովթարը (8 դեպք),
- առողջական խնդիրները (7 դեպք),
- հրադադարի ռեժիմի խախտումը (3 դեպք),

- գենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտումը (1 դեպք),
- դժբախտ պատահարը (6 դեպք),
- ինքնասպանությունը (2 դեպք),

սպանների մահվան պատճառներն են

- առողջական խնդիրները (3 դեպք),
- ավտովթարը (4 դեպք),
- հրադադարի ռեժիմի խախտումը (4 դեպք),
- սպանություն (1 դեպք),

ենթասպանների մահվան պատճառներն են

- ավտովթարը (1 դեպք),
- առողջական խնդիրները (1 դեպք),

պահեստագորայինների մահվան պատճառն է

- հրադադարի ռեժիմի խախտումը (4 դեպք),
- ավտովթար (1 դեպք):

ԵԿՄ 1 անդամի մահվան պատճառն է

- առողջական խնդիրները՝ հանկարծամահ (1 դեպք):

Այսպիսով, 2023 թ-ին հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահացության դեպքեր արձանագրվել են թե՛ ժամկետային, թե՛ պայմանագրային զինծառայողների, թե՛ սպանների և թե՛ պահեստագորայինների շրջանում, առողջական խնդիրների հետևանքով մահացության դեպքեր արձանագրվել են պայմանագրային զինծառայողների, սպանների ու ենթասպանների շրջանում, ավտովթարի հետևանքով՝ պայմանագրային զինծառայողների, սպանների և ենթասպանների շրջանում, դժբախտ պատահարի հետևանքով՝ ժամկետային և պայմանագրային զինծառայողների շրջանում, իսկ ինքնասպանության հետևանքով մահվան դեպքեր՝ միայն ժամկետային և պայմանագրային զինծառայողների շրջանում:

2022 թվականին զինված ուժերում մահվան դեպքերն ըստ պատճառների և մահացած զինծառայողների ծառայության տեսակի՝

պայմանագրային զինծառայողների մահացության պատճառներն են

- ավտովթար (10 դեպք),
- առողջական խնդիրներ (7 դեպք),
- հրադադարի ռեժիմի խախտում (4 դեպք),
- սպանություն (1 դեպք),

ժամկետային զինծառայողների շրջանում մահացության պատճառներն են

- հրադադարի ռեժիմի խախտում (6 դեպք),
- ինքնասպանություն (5 դեպք),
- սպանություն (4 դեպք),
- վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում (1 դեպք),

սպաների մահվան պատճառներն են

- առողջական խնդիրներ (7 դեպք),
- ավտովթար (4 դեպք),
- հրադադարի ռեժիմի խախտում (3 դեպք),
- դժբախտ պատահար (1 դեպք),
- ականի պայթյուն (1 դեպք),

ենթասպայի մահվան պատճառն է

- ավտովթարը (2 դեպք)
- առողջական խնդիրներ (2 դեպք),
- հրադադարի ռեժիմի խախտումը (1 դեպք)

պահեստագործային զինծառայողի մահվան պատճառն է

- ինքնասպանությունը (1 դեպք),
- առողջական խնդիրներ (1 դեպք),
- դժբախտ պատահար (1 դեպք),
- սպանություն (1 դեպք),
- ավտովթար (1 դեպք):

2022 թ. համեմատ 2023 թվականին զինված ուժերում ժամկետային զինծառայողների մահվան թիվն ավելի քան կրկնապատկվել է (համապատասխանաբար՝ 16 և 36

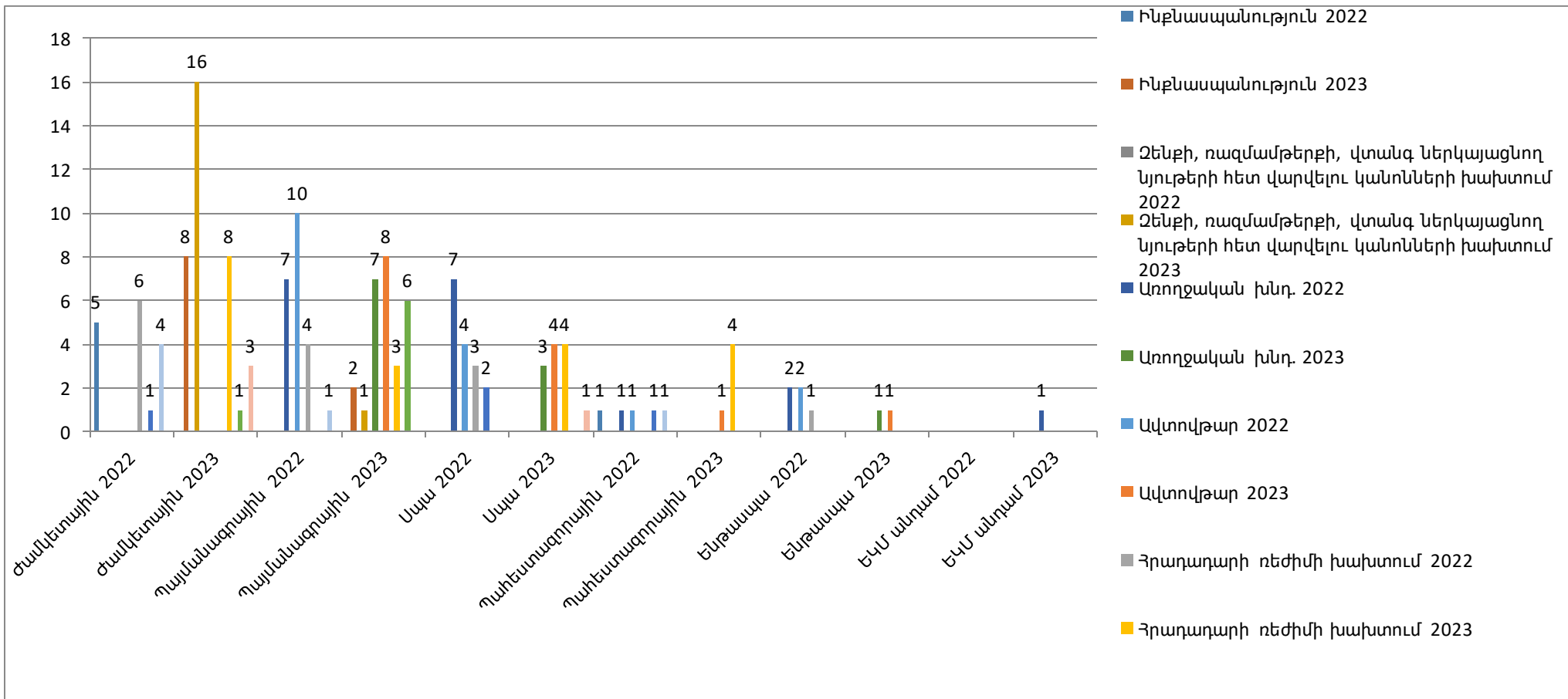
Ժամկետային զինծառայող), 2023 թվականին ժամկետայինների շրջանում մահվան դեպքերի նման ցուցանիշը պայմանավորված է հունվարի 19-ին Գեղարքունիքի մարզի Ազատ գյուղում բռնկված հրդեհով, երբ մեկ միջադեպի արդյունքում 15 ժամկետային մահացավ: 2022 թ. համեմատ 2023 թվականին ավելացել են հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով ժամկետային զինծառայողների մահվան դեպքերը (2022 թ.՝ 6 դեպք, 2023 թ.՝ 8):

Սպաների շրջանում 2022 և 2023 թվականներին գրանցվել է հրադադարի խախտման հետևանքով մահվան համապատասխանաբար 3 և 4 դեպք: 2023 թ. ապրիլի 11-ին Սյունիքի մարզի Տեղ համայնքի տարածքում Ադրբեջանի զինված ուժերը կրակեցին հարևանությամբ ինժեներական աշխատանքներ կատարող հայ զինծառայողների ուղղությամբ, ինչ արդյունքում մահացան ՀՀ զինված ուժերի 4 սպա:

Սույն տեղեկանքում անդրադարձել ենք վարժական հավաքների կազմակերպման և անցկացման փուլում ՀՀ պաշտպանության նախարարության և համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից պահեստագորայինների առողջական վիճակի համալիր գնմության, զինվորական ծառայությանն ընդգրկվելու համար պատշաճ կարողությունների ուսուցման, պատրաստվածության, զինծառայողների անվտանգության պահպանմանն ուղղված միջոցների պատշաճ կատարման կարևորությանը: 2023 թվականին գրանցվել է պահեստագորայինների մահվան 5 դեպք, որից 4-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով:

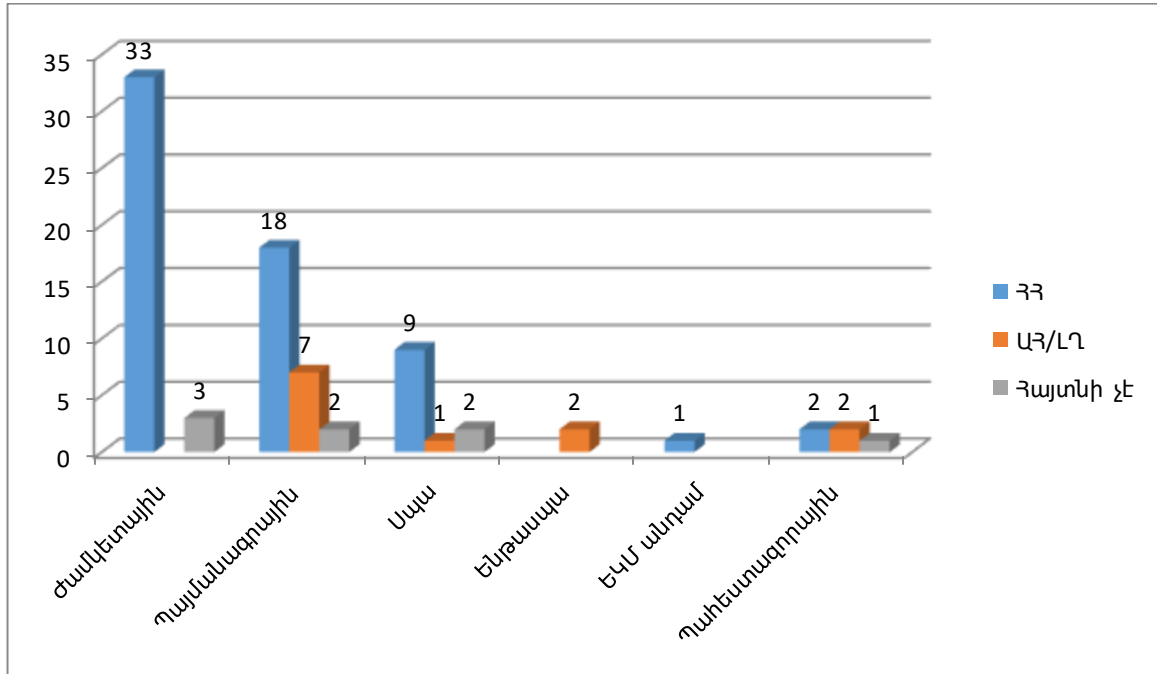
Ամփոփելով, արձանագրում ենք, որ 2023 թվականին մահվան դեպքերի արդյունքում մահացել են առավել մեծ թվով ժամկետային զինծառայողներ՝ 36 դեպք, որոնց մեծամասնության մահվան պատճառը կացարանում բռնկված հրդեհն է: Իսկ 2022 թ. ժամկետային զինծառայողների մահվան դեպքերի թիվը կազմել է 20, որից հրադադարի ռեժիմի խախտում 6 դեպք, ինքնասպանություն 5 դեպք, սպանություն 4 դեպք, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում 1 դեպք: (տե՛ս գծապատկեր 3):

Գծապատկեր 3. 2023 թ. ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում մահացած զինծառայողների ծառայության տեսակն ըստ մահվան պատճառների

Ինչ վերաբերում է **մահացության դեպքերի աշխարհագրական տեղաբաշխմանը**, ապա նշենք, որ մահվան 83 դեպքերից **71-ը** տեղի է ունեցել **ՀՀ** տարածքում, **12-ը՝ ԱՀ/ԼՂ (մինչև 2023 թ. հոկտեմբեր)** տարածքում (տե՛ս գծապատկեր 4):

Գծապատկեր 4. 2023 թվականին ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում մահացած զինծառայողների թիվն ըստ մահվան դեպքերի տարածքների

Զինվորական ծառայության հետ կապված և չկապված դասակարգված մահացության դեպքեր

ՀՀ զինվորական կենտրոնական դատախազության կողմից Կազմակերպությանը տրամադրվել է 82 զինծառայողի մահվան դեպքի մասին տեղեկություն, որոնցից 53-ը համարվել է զինվորական ծառայության հետ կապված, 29-ը՝ չկապված:

Ի դեպ, Կազմակերպությանը այլ պաշտոնական աղբյուրից հայտնի է դարձել ինքնասպանություն գործած ԱԱԾ սահմանապահ զորքերի մեկ ժամկետային զինծառայողի մահվան մասին, որի վերաբերյալ չի տեղեկացվել դատախազության կողմից:

Նշենք, որ դատախազության կողմից ծառայության հետ չկապված դասակարգված մահացության 29 դեպքերից

- 12-ի պատճառն ավտովթարն է,
- 9-ի պատճառը՝ առողջական խնդիրները,

- 4-ի պատճառը՝ դժբախտ պատահարը,
- 3-ի պատճառը՝ ինքնասպանությունը,
- 1-ի պատճառը՝ սպանությունը:

ՀՀ քննչական կոմիտեի (ՔԿ) կողմից Կազմակերպությանը տրամադրվել են միայն այն 52 զինձառայողների մահվան դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունները, որոնց կապակցությամբ ՀՀ ՔԿ զինվորական քննչական գլխավոր վարչության ստորաբաժանումներում իրականացվում է մինչդատական քրեական վարույթ:

ՀՀ ՔԿ կողմից Կազմակերպությանը տրամադրված տվյալների համաձայն 52 զինձառայողների մահվան դեպքերը համարվել են զինվորական ծառայության հետ կապված: Համեմատելով ՀՀ Դատախազության և Քննչական կոմիտեի տվյալները, արձանագրենք, որ Քննչական կոմիտեի կողմից չի տրամադրվել 2023 թ. հոկտեմբերի 10-ին դժբախտ պատահարի հետևանքով մահացած պայմանագրային զինձառայողի վերաբերյալ տվյալը:

Նկատենք, որ ՀՀ քննչական կոմիտեի կողմից Կազմակերպությանը չեն տրամադրել զինձառայողների անունների, ծառայության տեսակի, դեպքերի տարածաշրջանի վերաբերյալ տվյալներ: Նմանատիպ պատասխան ստացվել էր նաև 2022 թվականին Կազմակերպության կողմից ՀՀ քննչական կոմիտե ուղարկված հարցմանն ի պատասխան:

Ի դեպ, 2021 թ. հուլիս ամսից հետո Կազմակերպության կողմից ՀՀ ՔԿ ուղարկված գրություններին ի պատասխան տրամադրվում է միայն հայցվող տեղեկությունների մի մասը:

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակին չի տրամադրել 2023 թ. հունվար-մարտ ժամանակահատվածում մահացած զինձառայողների վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ հայտնելով, որ դրան անդրադարձ կկատարվի ավելի ուշ: 2023 թ. ապրիլ-դեկտեմբեր ամիսների, ըստ ՀՀ ՊՆ կողմից տրամադրված տեղեկատվության, զինված ուժերում մահացել է 43 զինձառայող, որոնցից 16-ը՝ ժամկետային, 3-ը՝ պահեստազորային, 3-ը՝ սպա, 21-ը՝ պայմանագրային զինձառայողներ են:

ՀՀ պաշտպանության նախարարության կողմից չի տրամադրվել զինձառայողների անունների, մահվան պատճառների վերաբերյալ տվյալներ, տեղեկությունը ՀՀ ՊՆ կողմից

մերժվել է՝ համարելով դրանք գաղտնի՝ համաձայն «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի դրույթների և «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի պահանջների:

Փաստացի, 2020 թ. հուլիսից հետո մինչ այժմ ՀՀ ՊՆ կողմից կրկին դադարեցվել է մահվան դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունների ամբողջական տրամադրումը Կազմակերպությանը, ինչն անհասկանալի է, քանի որ նմանատիպ բովանդակությամբ տեղեկությունը մի ժամանակահատվածի դեպքում տրամադրվում է, մյուսի դեպքում՝ ոչ:

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը շարունակում է ոչ միատեսակ վարքագիծ դրսևորել մահվան վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման հարցում: Դիտարկենք վերջին 10 տարիներին ՀՀ ՊՆ վարքագիծը՝ մահվան դեպքերի վերաբերյալ տեղեկատվության հարցումներին պատասխանելիս:

Այսպես, 2013 թ-ին զինձառայողների մահացության դեպքերի վերաբերյալ Կազմակերպությունը պահանջել է միայն զինձառայողների անունները, որոնք տրամադրվել են:

2014 թ. Կազմակերպության կողմից պահանջվել է տրամադրել մահացած զինձառայողների անունները, ծառայության տեսակը, մահվան պատճառները և մահվան փաստերով հարուցված քրեական գործերի վերաբերյալ տվյալներ: ՀՀ ՊՆ կողմից տրամադրվել է միայն թվային տվյալ՝ ըստ մահացության պատճառների:

2015 և 2016 թթ. նույնաբովանդակ հարցմանն ի պատասխան՝ ՊՆ կողմից տեղեկատվության տրամադրումը մերժվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի պահանջների, ինչպես նաև «Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջների հիման վրա ՀՀ ՊՆ 09.07.2015 թ. N 9-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀ պաշտպանության համակարգի գաղտնագրման ենթակա տեղեկությունների ընդլայնված գերատեսչական ցանկի» 42-րդ և 43-րդ հոդվածների համաձայն՝ համարելով այն պետական և ծառայողական գաղտնիք:

2017 թ. ՀՀ ՊՆ-ից հարցում է կատարվել է միայն նշված տարվա հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին մահացած և Կազմակերպությանը զանգվածային լրատվամիջոցներից և պաշտոնական հաղորդագրություններից հայտնի դարձած որոշ (ըստ անունների) զինձառայողների մահվան դեպքերի փաստերով հարուցված քրեական գործերի ընթացքի

մասին, ինչին ի պատասխան՝ ՀՀ ՊՆ կողմից տեղեկացվել է, որ անհրաժեշտ է դիմել ՀՀ ՔԿ կամ ՀՀ զինվորական դատախազություն:

2018 և 2019 թվականներին ՀՀ ՊՆ կողմից տեղեկությունը տրամադրվել է ըստ զինծառայողների անունների, սակայն չի տրամադրվել տեղեկություն զինծառայողների մահացության պատճառների մասին:

2020 թ-ի առաջին կիսամյակում զինծառայողների մահացության դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունը ՀՀ ՊՆ կողմից տրամադրվել է ըստ անունների, սակայն 2020 թ. պատերազմական գործողությունների հետևանքով մահացության դեպքերի վերաբերյալ տվյալները համարվել են գաղտնի՝ հղում կատարելով «Անձնական տվյալների մասին» ՀՀ օրենքին և «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասին 2-րդ կետին՝ «...Տեղեկատվություն տնօրինողը մերժում է տեղեկության տրամադրումը, եթե դա խախտում է մարդու անձնական և ընտանեկան կյանքի գաղտնիությունը...»: 2020 թ. երկրորդ կիսամյակում և 2021 թ. առաջին կիսամյակում մահացության բոլոր (ոչ միայն պատերազմական գործողությունների հետևանքով) դեպքերի վերաբերյալ տվյալների տրամադրումը մերժվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասին 1-ին կետի և ՀՀ ՊՆ 2015 թ. հուլիսի 9-ի թիվ 9-Ն հրամանի հավելված 1-ի 42-րդ և 55-րդ կետերի պահանջների համաձայն:

2021 թ-ի երկրորդ կիսամյակից սկսած մինչև 2023 թվականն ընկած ժամանակահատվածում ՀՀ ՊՆ կողմից Կազմակերպության հարցումներին ի պատասխան տրամադրվել է միայն մահացած զինծառայողների թվի և զինծառայության հետ կապված և չկապված դասակարգված դեպքերի թվի վերաբերյալ տվյալներ:

Ցվանեի⁶ 20-րդ սկզբունքով սահմանվում է, որ «տեղեկատվության հարցումն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մերժելու դեպքում պետական մարմինը պետք է հարցումներին պատասխանելու համար օրենքով սահմանված ժամկետում գրավոր ներկայացնի մերժման հստակ պատճառները», սակայն ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը չի պահպանում նշված սկզբունքը զինծառայողների մահվան դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունները տրամադրելիս:

⁶ <https://drive.google.com/file/d/1vz7OryKc3KTszbYmRUzM9CG6lezoel8U/view?pli=1>

2023 թվականին զինծառայողների մահվան փաստերով հարուցված քրեական գործերի քաջխուսման ըստ ՀՀ քրեական օրենսգրքի հոդվածների

Ըստ Կազմակերպությանը հայտնի դարձած պաշտոնական և զանգվածային լրատվամիջոցներով տարածված տվյալների՝ 2023 թ. ՀՀ և ԱՀ/ԼՂ զինված ուժերում 83 զինծառայողները մահացել են 60 միջադեպի արդյունքում, որոնցից

39-ով (61 զինծառայողի մահվան փաստով) կայացվել է որոշում քրեական հետապնդում հարուցելու մասին մասին հետևյալ հոդվածներով.

- **11-ը՝ (17 զինծառայողի մահվան դեպք)** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերով՝ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ,
- **5-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփույթ վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու առողջությանը ծանր վնասի պատճառում: Դեպքերից մեկի վարույթը հետագայում կարճվել է քրեական դատավարության օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով:
- **2-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 342 հոդվածի 2-րդ մասով՝ ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջ կամ ճանապարհային երթևեկության կամ տրանսպորտային միջոցների շահագործման անվտանգությունն ապահովող կանոն խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ,

- **2-ը՝ (17 զինձառայողի մահվան դեպք)** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մասով՝ Ջենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ,
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ և 15-րդ կետերով՝ այլ անձանց կյանքի համար վտանգավոր եղանակով ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ, ինչպես նաև 264-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ և 4-րդ կետերով՝ ուրիշի գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը, որը կատարվել է կապված անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով,
- **2-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 8-րդ և 15-րդ կետերով՝ մի խումբ անձանց կողմից, այլ անձանց կյանքի համար վտանգավոր եղանակով ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ,

- 1-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի հատկանիշներով՝ հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփույթ վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անզգուշությամբ էական վնաս է պատճառել անձի կամ կազմակերպության իրավունքներին, ազատություններին կամ օրինական շահերին կամ հասարակության կամ պետության օրինական շահերին անզգուշությամբ առաջացրել է ռազմական գույքի, տեխնիկայի կամ այլ գույքի առանձնապես խոշոր չափերի ոչնչացում կամ վնասում կամ մարտական առաջադրանքի կամ գորավարժության կամ այլ ռազմական միջոցառման խափանում կամ այլ ծանր հետևանք
- 1-ը՝ (2 զինծառայողի մահվան դեպք) ՀՀ քրեական օրենսգրքի 538-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով՝ մարտական, հատուկ կամ տրանսպորտային մեքենա վարելու կամ շահագործելու կանոն խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ,
- 1-ը՝ 542-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ պահակախմբի կամ պարեկախմբի կազմի մեջ մտնող անձի կողմից պահակային կամ կայազորային ծառայության կանոնագրքային կանոն խախտելը, եթե այդ արարքն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու առողջությանը միջին ծանրության վնասի պատճառում կամ անզգուշությամբ հանգեցրել է պահպանվող օբյեկտի ոչնչացման կամ վնասման, պահպանվող օբյեկտից հափշտակության կամ այլ ծանր հետևանքի,
- 1-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 162-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով՝ զինծառայողի նկատմամբ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ արժանապատվությունը նվաստացնելու եղանակով անձին անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը,
- 1-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից՝

- **3-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանությունը՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին կյանքից զրկելը (մահվան դեպքը առողջական խնդրի հետևանքով է),
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով՝ զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու ընթացքում
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ կետերով, 519-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 524-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով՝ զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով անզուշույամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից, մի խումբ անձանց կողմից զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում հրամանատարի (պետի) նկատմամբ բռնություն գործադրելը կամ բռնություն գործադրելու սպառնալիքը, եթե դա կապված չէ զինվորական ծառայության պարտականությունները կատարելու հետ, ստորադասի (ենթակայի) կողմից հրամանատարի (պետի) նկատմամբ զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին վիրավորանք հասցնելը՝ զինծառայողի պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից,
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ կետերով՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու ընթացքում հրամանատարի (պետի) կողմից ստորադասի (ենթակայի) նկատմամբ զորամասում

մեկ այլ զինծառայողի կողմից մի խումբ անձանց կողմից զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը, ինչպես նաև ՀՀ քրեական օրենսգրքի 520-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին (ստորադասի (ենթակայի) նկատմամբ բռնություն գործադրելը կամ բռնություն գործադրելու սպառնալիքը) և 524 հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ և 3-րդ կետերով (զինծառայողին վիրավորանք հասցնելը)

- **2-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփույթ վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անզգուշությամբ էական վնաս է պատճառել անձի կամ կազմակերպության իրավունքներին, ազատություններին կամ օրինական շահերին կամ հասարակության կամ պետության օրինական շահերին ռազմական դրության, պատերազմի ժամանակ կամ մարտի պարագաներում, կամ որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ
- **1-ը՝** ԱՀ քրեական օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին ուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը
- **1-ը՝** ՀՀ քրեական օրենսգրքի 412-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետով՝ իրացնելու նպատակով մարդու կյանքի կամ առողջության անվտանգության պահանջներին չհամապատասխանող հումք կամ ապրանք պատրաստելը, պահելը, փոխադրելը, առաքելը, ձեռք բերելը կամ դրանք իրացնելը կամ այդպիսի աշխատանք կատարելը կամ ծառայություն մատուցելը, եթե այդ արարքն անզգուշությամբ մարդու առողջությանը միջին կամ թեթև ծանրության վնաս է պատճառել անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ, առողջությանը ծանր վնասի պատճառում կամ այլ ծանր հետևանք

Նշված 39 միջադեպերի արդյունքում մահացած 61 զինծառայողներից 60-ի մահվան փաստով հարուցված քրեական վարույթն ընթացքի մեջ է, 1 դեպքում քրեական վարույթը

կարճվել է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 13-րդ հոդված, 1-ին մասի 1-ին կետով (*«Հաստատվել է քրեական օրենսգրքով նախատեսված որևէ հանցանքի բացակայությունը»*):

Մյուս 21 միջադեպերի արդյունքում մահացած 23 զինծառայողների մահվան դեպքերով վարույթներն իրականացվել են տարբեր այլ՝ ոչ զինվորական քննչական վարչությունների և ոստիկանության տարբեր բաժինների կողմից, և հայտնի չէ, թե ՀՀ քրեական օրենսգրքի որ հոդվածներով են հարուցվել քրեական գործեր կամ հարուցվել են արդյոք, թե՛ ոչ: Ի դեպ, նշված 21 միջադեպերը դատախազության կողմից համարվել են զինվորական ծառայության հետ չկապված:

Հավելված 1-ում ներկայացվում է 2023 թ-ի զինված ուժերում մահացության դեպքերի ամփոփ տեղեկատվությունը.

Հավելված 1. 2023 թ-ի զինված ուժերում մահացության դեպքերի ամփոփ տեղեկատվություն

Հ/Հ	Անուն ազգանուն	Դեպքի տարեթիվը	Դեպքի տարածաշրջան	Տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուրը	Քրեական գործ հարուցող/ նյութեր նախապատրաստող մարմինը	ՀՀ քրեական օրենսգրքի որ հոդվածով	Քրեական գործի պաշտոնական որակումը	Դեպքի պատճառը	Որ փուլում է գտնվում գործը
1.	Նվեր Ասրյան	01.01.2023	ԱՀ	ԶԼՄ	ԱՀ ՔԿ Մարտակերտի քննչական բաժին	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Ավտովթար	Հայտնի չէ
2.	Ռուբեն Կարապետյան	16.01.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	Հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփույթ վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անզգուշությամբ էական վնաս է պատճառել անձի կամ կազմակերպության իրավունքներին, ազատություններին կամ օրինական շահերին կամ հասարակության կամ պետության օրինական շահերին:	Առողջական	Քրեական վարույթ
3.	Արամ Մանուկյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ԶՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետրանքով	Քրեական վարույթ
4.	Վոլոդյա Ներսիսյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ԶՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետրանքով	Քրեական վարույթ

						անձանց մահ			
5.	Գոռ Մարտիրոսյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
6.	Ռոստոմ Ասրյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
7.	Մուշեղ Համբարյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
8.	Տարոն Ղարիբյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
9.	Պավլիկ Աբազյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ

							առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ		
10.	Դավիթ Սարգսյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
11.	Հրայր Գրիգորյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
12.	Նարեկ Ավագյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
13.	Գագիկ Բարսեղյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզգուշությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
14.	Միշա Դումիկյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Զենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ	Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ

							վնասելը, որն անզուգույնությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ		
15.	Հայկ Կիրակոսյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Ձենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզուգույնությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզուգույնությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Ձենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
16.	Սերգեյ Գևորգով	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Ձենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզուգույնությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզուգույնությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Ձենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
17.	Համլետ Դավթյան	19.01.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	Ձենքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անզուգույնությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որն անզուգույնությամբ առաջացնում է 2 կամ ավելի անձանց մահ	Ձենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում/ այրվածք հրդեհի հետքանքով	Քրեական վարույթ
18.	Ալիկ Մովսեսյան	26.01.2023	ԱՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ԱՀ ՔԿ ՏՔՎ Մարտակերտի քննչական բաժին	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Դժբախտ պատահար	Հայտնի չէ
19.	Հայկ Պետրոսյան	19.02.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2րդ մասի 1ին, 2րդ, 3րդ կետերով, 520-րդ հոդվածի 3րդ մասի 1ին և 524 հոդվածի 2րդ մասի 2րդ և 3րդ կետերով	Զորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով անզուգույնությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ

							կողմից		
20.	Զորանոց Արգումանյան	19.02.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	Քրեական օրենսգրքի 538-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով:	մարտական, հատուկ կամ տրանսպորտային մեքենա վարելու կամ շահագործելու կանոն խախտելը, որն անգույշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ	Ավտոմեքենա/մարտական, հատուկ կամ տրանսպորտային մեքենա վարելու կամ շահագործելու կանոն խախտելը, որն անգույշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ	Քրեական վարույթ
21.	Զորակ Երանոսյան	19.02.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	Քրեական օրենսգրքի 538-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով:	մարտական, հատուկ կամ տրանսպորտային մեքենա վարելու կամ շահագործելու կանոն խախտելը, որն անգույշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ	Ավտոմեքենա/մարտական, հատուկ կամ տրանսպորտային մեքենա վարելու կամ շահագործելու կանոն խախտելը, որն անգույշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ	Քրեական վարույթ
22.	Էմիլ Զավադյան	22.02.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Առողջական	Հայտնի չէ
23.	Հայկազ Առաքելյան	28.02.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ՀՀ ՔԿ Սյունիքի մարզային վարչության Գործիսի բաժանմունք	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 342 հոդվածի 2-րդ մաս	Ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջ կամ ճանապարհային երթևեկության կամ տրանսպորտային միջոցների շահագործման անվտանգությունն ապահովող կանոն խախտելը, որն անգույշությամբ առաջացրել է մարդու մահ	ավտոմեքենա	Քրեական վարույթ
24.	Խաչիկ Հակոբյան	07.03.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	Հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփութ վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անգույշությամբ էական վնաս է	Առողջական	Քրեական վարույթ

							պատճառել անձի կամ կազմակերպության իրավունքներին, ազատություններին կամ օրինական շահերին կամ հասարակության կամ պետության օրինական շահերին:		
25.	Անդրանիկ Օհանյան	08.03.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ կետերի, 519-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի և 524-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետ	Ջորամատում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով անզուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից, Մի խումբ անձանց կողմից զորամատում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում հրամանատարի (պետի) նկատմամբ բռնություն գործադրելը կամ բռնություն գործադրելու սպառնալիքը, եթե դա կապված չէ զինվորական ծառայության պարտականությունները կատարելու հետ, ստորադասի (ենթակայի) կողմից հրամանատարի (պետի) նկատմամբ զորամատում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին վիրավորանք հասցնելը՝ զինծառայողի պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ
26.	Արտուշ Գևորգյան	11.03.2023	ՀՀ	ՋԼՄ	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 1-ին մաս	Ջորամատում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ

							նվաստացնելու միջոցով անգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից		
27.	Արշակ Սարգսյան	22.03.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Մպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ, ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
28.	Հրաչյա Սարուխանյան	31.03.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Մպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ, ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
29.	Ռոբիկ Հարությունյան	06.04.2023	ԱՀ	Պաշտոնական	ԱՀ ՔԿ Մարտունու քննչական բաժին	ԱՀ քրեական օրենսգրքի 109-րդ	Մպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական	Ինքնասպանություն	Հայտնի չէ

						հողվածի 1-ին մաս	արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին ուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը		
30.	Հովհաննես Ալեքսանյան	21.03.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 542-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	Պահակախմբի կամ պարեկախմբի կազմի մեջ մտնող անձի կողմից պահակային կամ կայազորային ծառայության կանոնագրքային կանոն խախտելը, եթե այդ արարքն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու առողջությանը միջին ծանրության վնասի պատճառում կամ անզգուշությամբ հանգեցրել է պահպանվող օբյեկտի ոչնչացման կամ վնասման, պահպանվող օբյեկտից հափշտակության կամ այլ ծանր հետևանքի	Ավտովթար	Քրեական վարույթ
31.	Կարեն Հակոբյան	14.04.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Արարատի մարզային քննչական վարչություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	ավտովթար	Հայտնի չէ
32.	Արթուր Մահակյան	11.04.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Մպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
33.	Մկրտիչ	11.04.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական	Մպանությունը՝	հրադադարի ռեժիմի	Քրեակա

	Հարությունյան					օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	խախտում	ն վարույթ
34.	Հենրիկ Քոչարյան	11.04.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
35.	Նարեկ Մարգարյան	11.04.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ

							ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժանիթով		
36.	Արսյուն Պողոսյան	23.04.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժանիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
37.	Վարուժան Բրուսյան	25.04.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մաս	Սպանությունը՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին կյանքից զրկելը	Առողջական	Քրեական վարույթ
38.	Սերգեյ Հայրապետյան	18.04.2023	ԱՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Առողջական	Վարույթն ավարտված է
39.	Անդրանիկ Շեկոյան	05.05.2023	ԱՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Առողջական	Վարույթն ավարտված է
40.	Արկադի Ավանեսյան	11.05.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ կետ	Հրամանատարի (պետի) կամ պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ անբարեխիղճ կամ անփութ	Առողջական	Կարճվել է քրեական օրենսգրքի 13-րդ հոդված,

							վերաբերմունքի հետևանքով դրանք չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը, որն անզուգույթյամբ էական վնաս է պատճառել անձի կամ կազմակերպության իրավունքներին, ազատություններին կամ օրինական շահերին կամ հասարակության կամ պետության օրինական շահերին, որը կատարվել է ռազմական դրության, պատերազմի ժամանակ կամ մարտի պարագաներում, կամ որն անզուգույթյամբ առաջացրել է մարդու մահ պատժվում է ազատագրվում և հինգից տասը տարի ժամկետով:		1-ին մասի 1-ին կետ:
41.	Նարեկ Բաղդասարյան	12.05.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 8-րդ և 15-րդ կետեր	մի խումբ անձանց կողմից, այլ անձանց կյանքի համար վտանգավոր եղանակով ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
42.	Էդգար Մուլեյմանյան	17.05.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ և 15-րդ կետեր, 264-րդ հոդվածի 2րդ մասի	Այլ անձանց կյանքի համար վտանգավոր եղանակով ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ

						3-րդ և 4-րդ կետեր	անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված առեղծայան, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ ուրիշի գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը, որը կատարվել է կապված անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված առեղծայան, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով,		
43.	Արթուր Գալստյան	27.05.2023	ԱՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ԱՀ ՔԿ Ստեփանակերտի վարույթ	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Դժբախտ պատահար	Հայտնի չէ
44.	Լևոն Սարգսյան	06.06.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 162-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետ	Զինձառայողի նկատմամբ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ արժանապատվությունը նվաստացնելու եղանակով անձին անզուշտությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ
45.	Նորայր	07.06.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր	ՀՀ ՔԿ	ՀՀ քրեական	Ավտոմեքենա կամ	Ավտոմեքենա	Քրեական

	Մաթևոսյան			դատախազություն	Չարենցականի քննչական բաժին	օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջ կամ ճանապարհային երթևեկության կամ տրանսպորտային միջոցների շահագործման անվտանգությունն ապահովող կանոն խախտելը, որը մարդու առողջությանն անգուշությամբ պատճառել է ծանր կամ միջին ծանրության վնաս		ն վարույթ
46.	Վարուժան Բաբայան	12.06.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ՀՀ Սյունիքի քննչական վարչություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	ավտովթար	Հայտնի չէ
47.	Հարություն Գասպարյան	12.06.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ՀՀ Սյունիքի քննչական վարչություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	ավտովթար	Հայտնի չէ
48.	Արա Վանեայան	20.06.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ՀՀ ՔԿ Բերդի քննչական բաժին	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	առողջական	Հայտնի չէ
49.	Արմեն Աբգարյան	28.06.2023	ԱՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
50.	Սամվել Թորոսյան	28.06.2023	ԱՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական,	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ

							ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով		
51.	Երվանդ Թադևոսյան	28.06.2023	ԱՀ	Պաշտոնական	Հայտնի չէ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ
52.	Գագիկ Բալայան	28.06.2023	ԱՀ	Պաշտոնական		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	Սպանությունը՝ անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ/ ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական վարույթ

							սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված առեւտրյան, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով		
53	Ռոբերտ Միկիչյան	23.07.2023	ԱՀ	ՀՀ Գլխավոր դատախազություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ		առողջական	Քրեական վարույթ
54	Մուրադ Գրիգորյան	26.07.2023	ՀՀ	Պաշտոնական		155-րդ հոդված, 1-ին մաս	Սպանությունը՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին կյանքից զրկելը	սպանություն	Քրեական Վարույթ
55	Արման Սերոբյան	05.08.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն	ԱՀ ոստիկանության Ստեփանակերտի քաղաքային ոստիկանության վարչություն	Հայտնի չէ	Հայտնի չէ	Դժբախտ պատահար	Քրեական վարույթ
56	Ժորա Կարապետյան	11.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետ	Չորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու ընթացքում	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ
57	Գրանիկ Խնկոյան	11.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 1-ին	Չորամասում կամ զինվորական ծառայություն կրելու այլ վայրում	Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ

						մաս	զինծառայողին սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելու միջոցով ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը մեկ այլ զինծառայողի կողմից		
58	Արտյոն Բուրսալյան	21.08.2023	ՀՀ			հայտնի չէ	հայտնի չէ	Առողջական	Քրեական վարույթ
59	Վանիկ Ղազարյան	21.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ
60	Շավարշ Ակինյան	26.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի հատկանիշներ		Հոսանքահարում	Քրեական վարույթ
61	Արտյոն Հայկազյան	27.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի		Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ

						և 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով			
62	Արմեն Խաչատրյան	27.08.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի հատկանիշներով		Սպանություն	Քրեական վարույթ
63	Սևան Աբովյան	28.08.2023	ՀՀ			հայտնի չէ		առողջական	Քրեական վարույթ
64	Դավիթ Գասպարյան	28.08.2023	ԱՀ			հոդված չունենք		Ինքնապանություն	Քրեական վարույթ
65	Արկադիկ Հովհաննիսյան	29.08.2023	ՀՀ			հայտնի չէ		Կայծակահարություն	Քրեական վարույթ
66	Անդրանիկ Անտոնյան	01.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական,	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ

							ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ		
67	Արսեն Մկրտիչյան	01.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ
68	Վաչագան Վարդանյան	01.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետեր	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ

							հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ		
69	Արման Բաբաջանյան	02.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս		Պայթյուն	Քրեական վարույթ
70	Արթուր Պողոսյան	02.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մաս		Պայթյուն	Քրեական վարույթ
71	Ալեքս Ավանեսյան	12.09.2023	ՀՀ	Պաշտոնական առաջնային	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 1-ին մաս		Ինքնասպանություն	Քրեական վարույթ
72	Վիգեն Մարգարյան	29.09.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն		հայտնի չէ		Ավտովթար	Քրեական վարույթ
73	Արամ Քոչարյան	02.10.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՁՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ

						րդ կետեր	հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ		
74	Նարեկ Նազարյան	09.10.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋԲԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մաս	Սպանությունը՝ մեկին ապօրինաբար կյանքից զրկելը	սպանություն	Քրեական վարույթ
75	Մուրիկ Կիրակոսյան	10.10.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մաս		Դժբախտ պատահար	Քրեական վարույթ
76	Մարտուն Պետրոսյան	15.10.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 2-րդ մաս		ավտովթար	Քրեական վարույթ
77	Հեղինե Պողոսյան	23.10.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազություն		ՀՀ քրեական օրենսգրքի 412-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետ		Դժբախտ պատահար	Քրեական վարույթ

78	Զավեն Կիրակոսյան	27.10.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազությ ուն		հայտնի չէ		ավտովթար	Քրեական վարույթ
79	Սպարտակ Ծատուրյան	06.11.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազությ ուն		հայտնի չէ		Առողջական	Քրեական վարույթ
80	Նելլի Մանուկյան	10.11.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազությ ուն		հայտնի չէ		Ավտովթար	Քրեական վարույթ
81	Գևորգ Սահակյան	01.12.2023	ՀՀ	ՀՀ գլխավոր դատախազությ ուն		հայտնի չէ		ավտովթար	Քրեական վարույթ
82	Գերասիմ Առաքելյան	04.12.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155- րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15- րդ կետեր	ռասայական, ազգային, էթնիկ կամ սոցիալական ծագումով, կրոնով, քաղաքական կամ այլ հայացքներով կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներով պայմանավորված ատելության, անհանդուրժողականության կամ թշնամանքի շարժառիթով անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, ծառայողական, մասնագիտական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ	հրադադարի խախտում	Քրեական վարույթ

83	Դավիթ Մայադյան	10.12.2023	ՀՀ	Պաշտոնական	ՀՀ ՔԿ ՋՔԳ	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 167-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետ		սպանություն	Քրեական վարույթ
----	----------------	------------	----	------------	-----------	---	--	-------------	-----------------

Հավելված 2

2023 ԹՎԱԿԱՆԻՆ ՀՀ ԵՎ ԱՀ/ԼՂ ՁԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ՁԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. Հրադադարի ռեժիմի խախտում

1. Արշակ Սարգսյան

2023 թ. մարտի 22-ին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը տարածեց տեղեղեկատվություն, համաձայն որի՝ Երասխի հատվածում տեղակայված մարտական դիրքի ուղղությամբ հակառակորդի կրակոցից մահացել է պարտադիր ժամկետային զինծառայող Արշակ Սարգսյանը:

Զինծառայողի մահվան փաստով ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

2. Հրաչյա Սարուխանյան

Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարության տարածած հաղորդագրության՝ 2023 թ. մարտի 31-ին ժամը 21:50-ից 22:00-ն ընկած ժամանակահատվածի սահմաններում ՀՀ հարավարևելյան ուղղությամբ տեղակայված մարտական դիրքի տարածքում հրազենային վիրավորումներ են ստացել մեկ պայմանագրային և մեկ ժամկետային զինծառայող: Հրաչյա Սարուխանյանը մահացել է:

ՀՀ քննչական կոմիտեի ՋԲԳՎ իններորդ կայագորային քննչական բաժնում սպանության և սպանության փորձի հատկանիշներով նախաձեռնվել է երկու առանձին քրեական վարույթ, որոնք միացվել են մեկ վարույթում: Սկսված նախաքննության ընթացքում տվյալներ են ձեռք բերվել այն մասին, որ նշված ժամանակահատվածում կրակոցներ են արձակվել ինչպես հակառակորդի կողմից, այնպես էլ միաժամանակ փոխհրաձգություն է տեղի ունեցել նաև ՀՀ ՋՈՒ զինծառայողների միջև: Նախաձեռնվել է վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

3. Արթուր Սահակյան
4. Մկրտիչ Հարությունյան
5. Հենրիկ Քոչարյան
6. Նարեկ Սարգսյան

2023 թ. ապրիլի 11-ին ադրբեջանական կողմը կրակ էր բացել Տեղ գյուղի հաստվածում ինժեներական աշխատանք կատարող հայ զինծառայողների ուղղությամբ: Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարության՝ հայկական կողմն ունի 4 զոհ և 6 վիրավոր:

Ըստ ՀՀ ՊՆ-ի՝ դեպքից մոտ երկու շաբաթ առաջ ադրբեջանական զինուժը խրամատավորվել էր Տեղ գյուղի դաշտերում, որի հարևանությամբ էլ հայկական կողմն էր ինժեներական աշխատանքներ իրականացնում: Հայկական կոսմոս զուգահեռ հայտնում էր տեղում բանակցությունների վարման մասին:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

7. Արտյոմ Պողոսյան

Ըստ տարածված պաշտոնական հաղորդագրության՝ 2023 թ. ապրիլի 23-ին ՀՀ ՊՆ N զորամասի պահպանության տակ գտնվող մարտական դիրքի ուղղությամբ հակառակորդի մարտական դիրքից արձակված հրազենային կրակոցից պարանոցի հաստվածում վիրավորում է ստացել նշված զորամասի զինծառայող Արտյոմ Արսենի Պողոսյանը: Հոսպիտալ տեղափոխվելու ճանապարհին զինծառայողը մահացել է:

Դեպքի առթիվ ՀՀ ՔԿ ՋՔԳՎ հինգերորդ կայազորային քննչական բաժնում նախաձեռնվել է քրեական վարույթ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 15-րդ կետի հատկանիշներով:

8. Նարեկ Բաղդասարյան

2023 թ. մայիսի 11-ին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը տեղեկատվություն տարածեց այն մասին, որ նույն օրը ժամը 06:00-ից, Ադրբեջանի

ԶՈւ ստորաբաժանումները հրետանային և ականանետային միջոցներից կրակ են բացել Սոթքի ուղղությամբ տեղակայված հայկական դիրքերի ուղղությամբ: ՀՀ ՊՆ-ի կողմից տարածված մեկ այլ հաղորդագրությամբ պարզ դարցավ, որ մայիսի 12-ին ՀՀ ինքնիշխան տարածքը պաշտպանելիս մահացել է ժամկետային զինծառայող Նարեկ Բաղդասարյանը: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 8-րդ և 15-րդ կետերի հատկանիշներով հարուցված քրեական գտործի նախաքննությունը շարունակվում է:

9. Էդգար Սուլեյմանյան

Ըստ ՀՀ ՊՆ կողմից տարածված հաղորդագրության՝ 2023 թ. մայիսի 17-ին Սոթքի ուղղությամբ հակառակորդի կողմից հրադադարի ռեժիմի խախտման դեպքի հետևանքով մահացել է ժամկետային զինծառայող Էդգար Սուլեյմանյանը: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ և 15-րդ կետեր, 264-րդ հոդվածի 2րդ մասի 3-րդ և 4-րդ կետերի հատկանիշներով հարուցվել է քրեական գործ, գտնվում է նախաքննության փուլում:

10. Սամվել Թորոսյան

11. Երվանդ Թադևոսյան

12. Գագիկ Բալայան

13. Արմեն Աբգարյան

Արցախի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունից հայտնել էին, որ հունիսի 28-ին՝ ժամը 01:30-ից, Ադրբեջանի ԶՈՒ ստորաբաժանումները հրետանային միջոցներից կրակ են բացել Մարտունու և Մարտակերտի հայկական դիրքերի ուղղությամբ՝ կիրառելով նաև ԱԹՍ-ներ: Հայկական կողմն ունի 4 զոհ՝ Արմո Աբգարյան, Սամվել Թորոսյան, Երվանդ Թադևոսյան, Գագիկ Բալայան: Արցախի ՊՆ-ից նաև հայտնել էին, որ հունիսի 28-ին ադրբեջանական կրակոցների հետևանքով վիրավորում ստացած զինծառայողներ չկան:

Դեպքի առթիվ նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերով:

14. Վանիկ Ղազարյան

Ժամկետային զինծառայող Վանիկ Ղազարյանը մահացել է 2023 թ. օգոստոսի 21-ին: Ըստ ՀՀ ՊՆ տարածած հաղորդագրության՝ օգոստոսի 21-ին՝ ժամը 15:30-ի սահմաններում, Ադրբեջանի ԶՈՒ ստորաբաժանումները կրակ են բացել Ախաբաձորի հատվածում տեղակայված հայկական դիրքի ուղղությամբ, որի հետևանքով հրազենային մահացու վիրավորում է ստացել զինծառայող Վանիկ Արամի Ղազարյանը:

Դեպքի առթիվ նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերով:

15. Անդրանիկ Անտոնյան

16. Արսեն Մկրտչյան

17. Վաչագան Վարդանյան

Պահեստագորայիններ Անդրանիկ Անտոնյանը, Արսեն Մկրտչյանը և ժամկետային զինծառայող Վաչագան Վարդանյանը մահացել են 2023 թ. սեպտեմբերի 1-ին: Դեպքի առթիվ նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետերով:

18. Արամ Քոչարյան

Ըստ ՀՀ Դատախազության տրամադրած տեղեկությունների՝ դեպքը տեղի է ունեցել 2023 թ. հոկտեմբերի 2-ին: Գործի առթիվ նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետի հատկանիշներով: Նախաքննությունը շարունակվում է:

19. Գերասիմ Առաքելյան

Սպա Գերասիմ Առաքելյանի մահվան դեպքը տեղի է ունեցել 2023 թ. դեկտեմբերի 4-ին, ՀՀ Դատախազության տրամադրած տվյալների համաձայն՝ գործի առթիվ

նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 15-րդ կետի հատկանիշներով: Նախաքննությունը շարունակվում է:

Բ. Ինքնասպանություն

Զինվորական ծառայության հետ կապված դեպքեր

1. Հայկ Պետրոսյան

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 2023 թ. փետրվարի 19-ին հաղորդագրություն էր տարածել այն մասին, որ ՀՀ ՊՆ N գորմասի պահպանության տեղամասում զինծառայող, շարքային Հայկ Արամի Պետրոսյանը ստացել է հրազենային մահացու վիրավորում: Ավելի ուշ տարածած հաղորդագրության համաձայն՝ պարզվել է, որ 2023թ. հունվար-փետրվար ամիսներին մարտական դիրքում 2 իրար հաջորդող հերթապահությունների ընթացքում պայմանագրային զինծառայող, դիրքի պատասխանատու Ն.Մ.-ն և դիրքի ավագի օգնական Հ.Ա.-ն առաջին անգամ մարտական հերթապահության ընդգրկված առանձին զինծառայողներին, այդ թվում նաև Հայկ Պետրոսյանին, ենթարկել են ծաղրուծանակի: Զինծառայողի մահվան դեպքի առթիվ քրեական գործ է հարուցվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ կետերով, 519-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 524-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով:

2. Անդրանիկ Օհանյան

ՊՆ հաղորդագրության մեջ ասվում է՝ 2023թ. մարտի 8-ին ՀՀ ՊՆ ՌՌ Բերդի բաժնից հաղորդում է ստացվել այն մասին, որ նույն օրը զինավանդի հավաքակալանին հարակից անտառում հայտնաբերվել է ՀՀ ՊՆ N գորմասի պարտադիր ժամկետային զինծառայող Անդրանիկ Կարոյի Օհանյանի դին՝ ծառից կախված վիճակում:

Դեպքի առթիվ ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության (ԶԲԳՎ) վեցերորդ կայազորային քննչական բաժնում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով (զինծառայողին

անզգուշությամբ ինքնասպանության հասցնելը) նախաձեռնվել է քրեական վարույթ և կատարվում է նախաքննություն:

3. Արտուշ Գևորգյան

2023 թ. մարտի 11-ին ՀՀ ԱԱԾ սահմանապահ զորքերի N զորամասի սահմանապահ ուղեկալներից մեկի մշտական տեղակայման վայրում հայտնաբերվել էր նույն ուղեկալի սահմանապահ վերակարգում ծառայություն իրականացնող, պարտադիր ժամկետային զինծառայող Արտուշ Գևորգյանի դին՝ մահացու հրազենային վիրավորումով: Ավելի ուշ քննչական կոմիտեի տարածած հաղորդագրության համաձայն՝ պարզվել է, որ նույն զորամասի սահմանապահ ուղեկալի պարտադիր ժամկետային այլ զինծառայող ոչ կանոնակարգային հարաբերություններին բնորոշ դրսևորումներով Արտուշ Գևորգյանի անձնական պատիվն ու արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու միջոցով անզգուշությամբ վերջինիս հասցրել է ինքնասպանության:

Դեպքի առթիվ ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության իններորդ կայագորային քննչական բաժնում նույն օրը, ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ հոդվածի 1-ին մասով, նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

Ինքնասպանություն

Զինվորական ծառայության հետ չկապված դեպքեր

4. Ռոբիկ Հարությունյան

2023թ. ապրիլի 6-ին ԱՀ քննչական կոմիտեն տարածեց հաղորդագրություն, որ ԱՀ Մարտունու շրջանի Ճարտար քաղաքի վարչական տարածքի՝ «Մանյուն բաղ» կոչվող տեղամասում ծառից կախված վիճակում հայտնաբերվել է 2004թ. ծնված Ռոբիկ Հարությունյանի դին:

ԱՀ ՔԿ տարածքային քննչական վարչության Մարտունու շրջանի քննչական բաժնում ԱՀ քրեական օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով հարուցվել է քրեական գործ:

5. Լևոն Սարգսյան

2023 թ. հուլիսի 6-ին ժամը 22:40-ին շտապօգնության մեքենայով «ինքնավնասում պարանոցի շրջանում, կենսաբանական մահ» ախտորոշմամբ տնից Հերացու թիվ 1 հիվանդոցային համալիր է տեղափոխվել վերականգնողական արձակուրդում գտնվող Լևոն Սարգսյանը: Ըստ Կազմակերպությանը հայտնի տվյալների՝ մահվանից մոտավորապես մեկ ամիս առաջ՝ ապրիլի 29-ին, Լևոն Սարգսյանը ծանր վիճակում գորամասից տեղափոխվել էր ՀՀ ՊՆ ԿԿԶՀ հոսպիտալ: Բուժում ստանալուց հետո զինծառայողը վերադարձել էր տուն: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 162-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

Ներկայումս հայտնի չէ, թե ինչ պատճառներով է զինծառայողի ինքնազգացողությունը վատացել զինվորական ծառայության ընթացքում, սակայն այն հանգամանքը, որ բուժման մեջ և ապա արձակուրդում գնտվելով դեպքից մեկ ամիս անց, զինծառայողը մահացել է իբր ինքնասպանության հետևանքով, առնվազն հիմք է տալիս կարծելու, որ զինվորական ծառայության ընթացքում զինծառայողը ակնհայտորեն ունեցել է խնդիրներ, որոնք պետք է պարզի օբյեկտիվ քննությունը:

6. Ժորա Կարապետյան

2023 թ. օգոստոսի 10-ին ՀՀ ՊՆ N գորամասից Քննչական կոմիտեն հաղորդում է ստացվել այն մասին, որ նույն օրը՝ ժամը 18:50-ի սահմաններում, գորամասի պահպանության շրջանի մարտական դիրքում նույն գորամասի ժամկետային զինծառայող Ժորա Կարապետյանը, լինելով ազատ հերթափոխում, գետնատնակի մոտ այլ զինծառայողին ամրակցված ինքնաձիգով կատարել է ինքնասպանության փորձ: Նույն օրը արձանագրվել է զինծառայողի մահը: Ժ. Կարապետյանին մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու ընթացքում մի

խումբ անձանց կողմից անզգուշությամբ ինքնասպանության հասցնելու մեջ անմիջականորեն ծագած հիմնավոր կասկածի հիմքով ձերբակալվել է վերջինիս համաձայնակից, ժամկետային երկու զինձառայող:

Դեպքի առթիվ նույն օրը ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության ութերորդ կայագորային քննչական բաժնում, ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի հատկանիշներով, նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

7. Գրանիկ Խնկոյան

2023թ. օգոստոսի 11-ին ՀՀ ՊՆ N գորամասի ավտոհավաքակայանի շվաքարանի հետնամասում հայտնաբերվել էր պարտադիր ժամկետային զինձառայող, շարքային Գրանիկ Խնկոյանի դին՝ գլխի շրջանում ստացած հրազենային վնասվածքով: Գրանիկ Խնկոյանն ու Ժորա Կարապետյանը զինվորական ծառայությունն անցել են նույն գորամասում: ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության ութերորդ կայագորային քննչական բաժնում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 523-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությամբ ձեռնարկված մեծածավալ քննչական և վարույթային այլ գործողությունների արդյունքում փաստական տվյալներ են ձեռք բերվել այն մասին, որ ՀՀ ՊՆ N գորամասի հրաձգային գումարտակի հրամանատարի տեղակալ-շտաբի պետ, կոչումով մայոր Ա.Թ.-ն առերևույթ կատարել է հրապարակավ զինձառայողի պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնելուն ուղղված գործողություններ՝ համաձայնակիցների ներկայությամբ բռնություն գործադրելով նրա նկատմամբ. տեղեկացնում են ՀՀ ՔԿ-ից:

8. Արտյոմ Հայկազյան

2023 թ. օգոստոսի 27-ին հրազենային մահացու վիրավորում են ստացել ՊՆ N գորամասի զինձառայողներ Արտյոմ Արայի Հայկազյանը և Արմեն Հայկի Խաչատրյանը: Քննչական կոմիտեի փոխանցմամբ, օգոստոսի 27-ին հաղորդում է ստացվել այն մասին, որ նույն օրը՝ ժամը 16:00-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ N գորամասի

պահպանության շրջանի մարտական դիրքում նույն մարտական դիրքի դիտորդ զինծառայող Ա. Հ.-ն իրեն ամրակցված «ԱԿ-74» տեսակի ինքնաձիգից մահացու հրազենային վիրավորում է պատճառել նույն դիրքի ավագ, զինծառայող Ա. Խ.-ին, այնուհետև նույն զենքով իր կզակի շրջանում ինքն իրեն պատճառել է մահացու հրազենային վիրավորում:

Դեպքի առթիվ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի (Սպանությունը) 1-ին մասով և 522-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով (Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու ընթացքում՝ զինծառայողին անզուգույնությամբ ինքնասպանության հասցնելը) նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

9. Ալեքս Ավանեսյան

ՔԿ զինվորական քննչական գլխավոր վարչության 6-րդ կայագրային քննչական բաժնում իրականացվող քննությամբ պարզվել է, որ ՀՀ ՊՆ N գորամասի հրաձգային վաշտի հրամանատարը, կոչումով՝ լեյտենանտ, «շարքի դիմաց, ծառայակիցների ներկայությամբ պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնող արտահայտություններ է կատարել մարտական հերթապահության ընթացքում մարտական դիրքում քնող զինծառայողի հասցեին, ինչի արդյունքում 2023 թ. սեպտեմբերի 12-ին՝ ժամը 19:55-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ N գորամասի պահպանության շրջանի կրակային դիրքի հարակից տարածքում՝ խրամբջիջներից մեկում զինծառայող Ալեքս Ավանեսյանն իրեն ամրակցված գնդացրից կրակոց է արձակել իր գլխի ճակատային հատվածին և ստացած կյանքի հետ անհամատեղելի վնասվածքից մահացել»:

10. Դավիթ Գասպարյան

Ըստ Դատախազության կողմից Կազմակերպությանը տրամադրած տեղեկության՝ պայմանագրային զինծառայող Դավիթ Գասպարյանը 2023 թ. օգոստոսի 28-ին ինքնասպանություն է գործել: Զինծառայողը հայտնաբերվել է իր տանը՝ պարանոցից կախված վիճակում, դեպքի մասին այլ մանրամասներ Դատախազությունը չի հայտնում:

Գ. Սպանություններ

Զինվորական ծառայության հետ կապված դեպքեր

1. Մուրադ Գրիգորյան

Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարությանը տարածած հաղորդագրության՝ 2023 թ. հուլիսի 26-ին՝ ժամը 16:45-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ զորամասի մարտական դիրքում հայտնաբերվել է պարտադիր ժամկետային զինծառայող, շարքային Մուրադ Սերյոժայի Գրիգորյանի դին՝ գլխի շրջանում մահացու հրազենային վիրավորումով:

Համաձայն ՀՀ քննչական կոմիտեի՝ ձեռք բերված ապացույցներով հիմնավորվել է, որ համաձայնակից, պարտադիր ժամկետային զինծառայող Ա.Հ.-ն անձնական հարցի շուրջ ծագած խոսակցության ընթացքում հնչած վիրավորանքի պատճառով մահացու հրազենային վնասվածք է հասցրել Մուրադ Գրիգորյանին:

2023 թ. հուլիսի 28-ին Ա.Հ.-ի նկատմամբ հարուցվել է հանրային քրեական հետապնդում՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասով (սպանությունը), իսկ 2023 թ. հուլիսի 29-ին հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել նաև զինծառայող, դիրքի ավագ Տ.Ս.-ի նկատմամբ՝ հանցանք կատարած անձին աջակցելու և սպանության դեպքը պարտակելու համար:

Ա.Հ.-ի նկատմամբ դատարանի որոշմամբ ընտրված է կալանք խափանման միջոցը, Տ.Ս.-ի նկատմամբ՝ բացակայելու արգելքը»,- նշված է դատախազության հաղորդագրության մեջ:

2. Արմեն Խաչատրյան

Ժամկետային զինծառայող Արմեն Խաչատրյանի սպանությունը տեղի է ունեցել 2023 թ. օգոստոսի 27-ին, ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասի և ՀՀ քրեական օրենսգրքի 522-րդ ոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է (Ա. Խաչատրյանի սպանությունից հետո Արտյոմ Հայկազյանը նույն զենքով կզակի շրջանում ինքն իրեն պատճառել է մահացու հրազենային վիրավորում):

3. Նարեկ Նազարյան

Ըստ ՀՀ քննչական կոմիտեի՝ 2023թ. հոկտեմբերի 9-ին ՀՀ ՊՆ գործառնաբերից մեկ պահպանության շրջանի հարավարևելյան ուղղությամբ տեղակայված մարտական դիրքում, պարտադիր ժամկետային զինծառայողի կողմից ինքնաձիգից համաձայնակցի գլխի շրջանում ստացած վիրավորման հետևանքով մահացել է նույն գործառնաբերի պարտադիր ժամկետային զինծառայող, շարքային Նարեկ Նազարյանի:

Դեպքի առթիվ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

Կատարված քննչական գործողությունների արդյունքում նշված հանցավոր արարքն առերևույթ կատարելու անմիջականորեն ծագած հիմնավոր կասկածանքի հիմքով նշված համաձայնակցիցը ձերբակալվել է:

Սպանություն

Զինվորական ծառայության հետ չկապված

4. Դավիթ Սայադյան

Սպա Դավիթ Սայադյանի մահվան վերաբերյալ պաշտոնական տեղեկություն չի տարածվել: Ըստ Կազմակերպությանը Դատախազությունից հայտնած տեղեկատվության՝ դեպքը տեղի է ունեցել դեկտեմբերի 10-ին: Սպայի սպանության դեպքի առթիվ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 167-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

Այլ մանրամասներ դեպքի մասին հայտնի չեն:

Դ. Զենքի, ռազմամթերքի, վտանգ ներկայացնող նյութերի հետ վարվելու կանոնների խախտում

Զինվորական ծառայության հետ կապված

1. Արամ Մանուկյան
2. Վոլոդիա Ներսիսյան
3. Գոռ Մարտիրոսյան
4. Ռոստոմ Ասրյան
5. Մուշեղ Համբարջյան
6. Տարոն Ղարիբյան
7. Պավլիկ Աբազյան
8. Դավիթ Սարգսյան
9. Հրայր Գրիգորյան
10. Նարեկ Ավագյան
11. Գագիկ Բարսեղյան
12. Միշա Դումիկյան
13. Հայկ Կիրակոսյան
14. Սերգեյ Կևորկով
15. Համլետ Դավթյան

2023 թ. հունվարի 19-ին Գեղարքունիքի մարզի Ազատ գյուղում տեղակայված ՀՀ ՊՆ N գորամասի ինժեներասակրավորային վաշտի անձնակազմի համար նախատեսված կացարանում բռնկված հրդեհի հետևանքով մահացած 15 ժամկետային զինծառայողներ: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ, նախաքննությունը շարունակվում է:

Դեպքից անմիջապես հետո պաշտոնից ազատվեցին 2-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարը և 8 այլ բարձրաստիճան զինվորականներ, այդ թվում՝ 2-րդ բանակային կորպուսի շտաբի պետ-կորպուսի հրամանատարի տեղակալը, 2-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարի տեղակալ թիկունքի և ԿՇԾ գծով թիկունքի պետը, 2-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարի մարտական հերթապահության գծով տեղակալը, ՀՀ ԶՈւ թիկունքի վարչության հրդեհային անվտանգության ծառայության պետը, Բրիգադի շտաբի պետ-հրամանատարի տեղակալը, Բրիգադի

հրամանատարի թիկունքի և ԿՇԾ գծով տեղակալը, Բրիգադի ինժեներական ծառայության պետը, Բրիգադի ինժեներասակրավորային վաշտի հրամանատարը: Ձորամասի ինժեներական ծառայության սպաներից մեկի նկատմամբ հարուցվեց հանրային քրեական հետապնդում՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մասով (զենքի, ռազմամթերքի, ռազմական տեխնիկայի կամ ռազմական այլ գույքի, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերի, սարքերի կամ առարկաների հետ վարվելու կանոնները խախտելը, որն անզուգույնությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի անձանց մահ):

16. Արման Բաբաջանյան (պայմանագրային)

17. Արթուր Պողոսյան (ժամկետային)

Զինծառայողներ Արման Բաբաջանյանի և Արթուր Պողոսյանի մահվան դեպքը տեղի է ունեցել 2023 թ. սեպտեմբերի 2-ին ինժեներական՝ ճանապարհի կառուցման նպատակով պայթեցման աշխատանքներ կատարելիս տեղի ունեցած պայթյունի հետևանքով:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 532-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

Ե. Առողջական

Զինվորական ծառայության հետ կապված դեպքեր

1. Ռուբեն Կարապետյան

Սպա Ռուբեն Կարապետյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Դեպքի մասին հայտնել է ՀՀ գլխավոր դատախազությունը՝ Կազմակերպության հարցմանն ի պատասխան: «Փորոքների շողացում, սրտի իշեմիկ հիվանդություն» ախտորոշմամբ 2023 թ. հունվարի 16-ին Ռուբեն Կարապետյանը տեղափոխվել է ԳԿՀ, ձեռնարկված միջոցառումներն արդյունք չեն տվել ու զինծառայողը մահացել է:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ, նախաքննությունը շարունակվում է:

2. Խաչիկ Հակոբյան

2023 թ. մարտի 6-ին ՊՆ-ի տարածած հաղորդագրության համաձայն մարտական դիրքերից մեկում մահացել է սպա, ԵԿՄ անդամ Խաչիկ Հակոբյանը: Ըստ ՀՀ գլխավոր դատախազության տրամադրած տեղեկության, մարտի 6-ին, ժամը 15:00-ի սահմաններում դիրքի կացարանից դուրս գալու ժամանակ Հակոբյանի ինքնազգացողությունը կտրուկ վատացել է և կորցնելով հավասարակշռությունը վայր է ընկել կացարանի դիմաց: Նույն օրը ժամը 18:00-ի սահմաններում արձանագրվել է կենսաբանական մահ:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ, նախաքննությունը շարունակվում է:

3. Վարուժան Բրուտյան

Զորամասում պայմանագրային զինծառայող Վարուժան Բրուտյանի ինքնազգացողությունը 2023 թ. ապրիլի 24-ին վատացել է, տեղափոխվել է ԼԿՀ, որտեղ «սուր ինֆարկտ՝ հարցականով, սուր կորանար հիվանդություն հարցականով» ախտորոշմամբ գրանցվել է կենսաբանական մահ: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով հարուցվել է քրեական գործ, նախաքննությունը շարունակվում է:

4. Արկաղի Ավանեսյան

2023 թ. մայիսի 11-ին սպա Արկաղի Ավանեսյանը մարտական հերթապահություն իրականացնելու ժամանակ հանկարծամահ է եղել: Դիակերճմամբ պարզվել է, որ մահվան պատճառը ինֆարկտն է: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթը կարճվել է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով՝ հաստատվել է քրեական օրենսգրքով նախատեսված որևէ հանցանքի բացակայությունը:

Առողջական

Ծառայության հետ չկապված դեպքեր

5. Էմիլ Ջավադյան

Սպա Էմիլ Ջավադյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ զինծառայողի ինքնազգացողությունը վատացել է 2023 թ. փետրվարի 22-ին, իր տանը:

Վարույթն իրականացրել է ՀՀ Տավուշի մարզային քննչական վաչությունը:

Այլ մանրամասներ դեպքի մախն հայտնի չեն:

6. Սերգեյ Հայրապետյան

Պայմանագրային զինծառայող Սերգեյ Հայրապետյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ զինծառայողը մահացել է 2023 թ. ապրիլի 28-ին՝ իր տանը: Ստեփանակերտի հիվանդանոցում պարզվել է, որ մահվան պատճառը սրտի ինֆարկտն է: Վարույթն իրականացրել է ԱՀ ոստիկանության Ասկերանի ՇՈՒ-ը:

8. Անդրանիկ Շեկյան

Ավագ ենթասպա Անդրանիկ Շեկյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ զինծառայողը մահացած է հայտնաբերվել 2023 թ. մայիսի 5-ին իր տանը: Վերջինս ունեցել է «զարկերակային հիպերտենզիա՝ հիպերտոնիկ կրիզ և քրոնիկ բրոնխիտ՝ ապթմա» հիվանդություն: Վարույթն իրականացրել է ԱՀ ոստիկանության Մարտակերտի շրջբաժինը:

9. Արա Վանեայան

Ըստ ՀՀ գլխավոր դատախազության Կազմակերպությանը տրամադրած տեղեկության՝ ազատ հերթափոխում գտնվող պայմանագրային զինձառայող Արա Վանեայանը 2023 թ. հունիսի 20-ին Բերդ քաղաքի իր տանը հանկարծամահ է եղել:

Վարույթն իրականացրել է ՀՀ ՔԿ Բերդի քննչական բաժինը:

10. Ռոբերտ Միկիչյան

Սպա Ռոբերտ Միկիչյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ զինձառայողը մահացել է 2023 թ. հունիսի 27-ին ինֆարկտից, իր տանը: Վարույթն իրականացրել է ԱՀ ոստիկանության Ստեփանակերտի քաղաքային ոստիկանության վարչությունը:

11. Արտյոմ Բուրասայան

Պայմանագրային զինձառայող Արտյոմ Բուրասայանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ 2023 թ. օգոստոսի 21-ին զինձառայողի ինքնազգացողություն վատացել է: Պայմանագրային զինձառայողի բնակության վայր ժամանած շտապ օգնության աշխատակիցները վերջինիս մոտ արձանարել են կենսաբանական մահ: Վարույթն իրականացել է ՀՀ ՔԿ Երևան քաղաքի Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանի քննչական բաժինը:

12. Սևան Աբովյան

Պայմանագրային զինձառայող Սևան Աբովյանի մահվան դեպքի մասին որևէ տեղեկատվություն չի տարածվել ո՛չ պաշտոնական աղբյուրներով, ո՛չ ՋԼՄ-ներով: Ըստ Կազմակերպության տվյալների՝ զինձառայողը 2023 թ. մարտից բուժման մեջ է գտնվել «Ֆանարջյանի անվանուռուցքաբանության ազգային կենտրոնում»: 2023 թ. օգոստոսի 28-ին վերջինիս մոտ գրանցվել է կենսաբանական մահ: Վարույթն

իրականացել է ՀՀ ՔԿ Երևան քաղաքի Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի քննչական բաժինը:

2. Ավտովթարներ

Զինվորական ծառայության հետ կապված դեպքեր

1. Զորանոց Արզումանյան

2. Զորակ Երանոսյան

Ըստ Պաշտպանության նախարարության տարածած հաղորդագրության՝ 2023 թ. փետրվարի 19-ին՝ ժամը 19:40-ի սահմաններում, Խնածախ գյուղի մոտակայքում ձևահյուսի պատճառով ՊՆ «Ուագ» մակնիշի ավտոմեքենան գլորվել էր ձորը, ինչի հետևանքով մահացել են սպաներ Զորանոց Արզումանյանը և Զորակ Երանոսյանը: Դեպքի փաստով ՀՀ քրեական օրենսգրքի 538-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

Զինվորական ծառայության հետ չկապված ավտովթարներ դեպքեր

3. Նվեր Ասրյան

Ավագ ենթասպա Նվեր Ասրյանը 2023 թ. հունվարի 1-ին ենթարկվել է ավտովթարի Վանք-Ստեփանակերտ ավտոճանապարհին, ինչի հետևանքով տեղում մահացել է: Մահվան փաստով վարույթն իրականացվել է ԱՀ ՔԿ Մարտակերտի քննչական բաժնի կողմից:

4. Հայկազ Առաքելյան

2023 թ. փետրվարի 28-ին Գորիս-Ստեփանակերտ ճանապարհի Տեղ գյուղի վարչական տարածքում 150-200 մետր խորությամբ՝ ճանապարհին կից ձորում հայտնաբերվել է «Opel Zafira» մակնիշի ավտոմեքենա, որի մեջ մահացած գտնել է 2 անձ՝ մեքենայի վարորդին և նրա ուղևոր՝ պայմանագրային զինծառայող Հայկազ Առաքելյանին: Ըստ նախնական տվյալների զինծառայողը գտնվել է այլ քաղաքացու կողմից վարած մեքենանայում: ՀՀ քրեական օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 2-րդ մասով

նախատեսված հատկանիշներով ՀՀ ՔԿ Սյունիքի մարզային քննչական վարչության Գորիսի բաժնում նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

5. Հովհաննես Առաքելյան

Վերականգնողական արձակուրդում գտնվող սպա Հովհաննես Առաքելյանը 2023 թ. մարտի 21-ին Գյումրի քաղաքի Անկախության հրապարակի խաչմերուկում իր կողմից վարած «Opel Astra G» մակնիշի ավտոմեքենայով բախվել է մեկ այլ քաղաքացու վարած մեքենային ինչի հետևանքով սպան և նրա ուղևորը տեղում մահացել են: ՀՀ ՔԿ ՁՔԳՎ 10-րդ ԿՔԲ-ում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 542-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ, նախաքննությունը շարունակվում է:

6. Կարեն Հակոբյան

2023 թ. ապրիլի 14-ին սպա Կարեն Հակոբյանը իր վարած մեքենայով Երևան-Մեղրի ավտոճանապարհին բախվել է մեկ այլ ավտոմեքենայի, ինչի հետևանքով մահացել է: Վարույթն իրականացրել է Արարատի մարզային քննչական վարչության Վեդիի քննչական բաժինը: Դեպքի մասին այլ մանրամասներ հայտնի չեն:

7. Նորայր Մաթևոսյան

2023 թ. հունիսի 7-ին Երևան-Սևան մայրուղու 30-րդ կմ հատվածում պայմանագրային զինձառայող Նորայր Մաթևոսյանը իր կողմից վարած ավտոմեքենայով դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի գոտուց և գլորվել ձորը, ինչի հետևանքով տեղում մահացել է: ՀՀ ՔԿ Չարենցավանի քննչական բաժնում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

8. Վարուժան Բաբայան

9. Հարություն Գասպարյան

Պայմանագրային զինձառայողներ Հարություն Գասպարյանն ու Վարուժան Բաբայանը վերջինիս վարած ավտոմեքենայով 2023 թ. հունիսի 12-ին ազատ

հերթափոխում գտնվելով դուրս են եկել ճանապարհի երթևեկելի գոտուց և ընկել հարակից ձորը, ինչի հետևանքով Բաբայանը տեղում մահացել է, իսկ Գասպարյանը մահացել է նույն օրը Կապանի ԲԿ-ում: Դեպքի վերաբերյալ հաղորդումը Սյունիքի մարզային վարչության Կապանի բաժնից ուղարկվել է ՀՀ ոստիկանության Սյունիքի մարզային քննչական վարչություն՝ քրեական վարույթ նախաձեռնելու հարցը որոշելու համար:

10. Վիզեն Մարգարյան

Սպա Վիզեն Մարգարյանը 2023 թ. սեպտեմբերի 29-ին Աշտարակ-Նոր Գեղի ավտոճանապարհի 7-րդ կիլոմետրում իր վարած մեքենայով բախվել է մեկ այլ քաղաքացու վարած մեքենային, ինչի հետևանքով Վիզեն Մարգարյանը տեղում մահացել է:

11. Մարտուն Պետրոսյան

2023 թ. հոկտեմբերի 15-ին Շիրակի մարզի Կառնուտ գյուղում մեքենայի կառավարումը կորցրած քաղաքացի Ս. Պ-ի վարած մեքենայում գտնվելիս մնացել է մեքենայի և պատի արանքում, ինչի հետևանքով տեղում մահացել է:

12. Զավեն Կիրակոսյան

Վարժական հավաքների ներգրավված պահեստագորայինը հոկտեմբերի 27-ին Երևան քաղաքում, փողոցն անցնելու ժամանակ անհայտ մակնիշի մեքենայի կողմից վրաերթի ենթարկվելուց հետո շտապ օգնության մեքենայով տեղափոխվել է Էրեբունի ԲԿ, որտեղ ժամը 19:05-ին արձանագրվել է կենսաբանական մահ: Վարույթն իրականացվել է ՀՀ ՔԿ Երևան քաղաքի վարչության ճանապարհատրանսպորտային հանցագործությունների քննության բաժնի կողմից:

13. Նելլի Մանուկյան

Նոյեմբերի 1-ին պայմանագրային զինձառայողը Վ. Թ.-ն իր կողմից վարած մեքենայով Կոտայքի մարզում գտնվող «Ծիրանի» ռեստորանի մոտակայքում վթարի

է ենթարկվել, ինչի հետևանքով քաղաքացին և նույն գործառնատում ծառայող Նելլի Մանուկյանը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ ԲԿ, որտեղ Ն. Մանուկյանի մոտ հաջորդ օրը արձանագրվել է կենսաբանական մահ:

ՀՀ ՔԿ Կոտայքի մարզային քննչական վարչության Աբովյանի քննչական բաժնում նախաձեռնվել է քրեական վարույթ:

14. Գևորգ Սարգսյան

Սպա Գևորգ Սարգսյանը 2023 թ. դեկտեմբերի 1-ին գտնվելով արձակման մեջ Գյումրի-Երևան մայրուղու 109-րդ կիլոմետրի հատվածում իր կողմից վարած ավտոմեքենայով բախվել է BMW և FORD TRANZIT ավտոմեքենաներին, ապա կողաշրջվելով բախվել ճանապարհի բետոնե պատնեշներին, ինչի հետևանքով ինքն ու իր մեքենայի ուղևորը տեղում մահացել են: Վարույթն իրականացվել է ՀՀ ՔԿ Շիրակի վարչությունում:

Կրկին արձանագրենք, որ ՀՀ զինված ուժերում ինչպես առողջական խնդիրների, այնպես էլ ավտովթարի հետևանքով մահացությունների վերաբերյալ պաշտոնական տեղեկություններ չեն հրապարակվում, եթե դրանք որակվում են որպես զինվորական ծառայության հետ չկապված դեպքեր:

Է. Դժբախտ պատահար

1. Ալիկ Մովսեսյան

Պայմանագրային զինծառայող Ալիկ Մովսեսյանի վարած ավտոմեքենան 2023 թ. հունվարի 26-ին, ժամը 18:00-ի սահմաններում ընթացքի ժամանակ պայթել է Գետավան-Խնկավան ավտոճանապարհին, ինչի հետևանքով Ա. Մովսեսյանը տեղում մահացել է: Դեպքի պահին պայմանագրայինը գտնվել է հանգստի մեջ: Վարույթն իրականացվել է ԱՀ ՔԿ ՏՔՎ Մարտակերտի բաժնի կողմից:

2. Արթուր Գալստյան

Ազատ հերթափոխում գտնվող պայմանագրային զինձառայող Արթուր Գալստյանը մահացել է իր ավտոտնակում՝ պրոպանի գազաբալոնի պայթյունի հետևանքով : Դեպքը տեղի է ունեցել 2023 թ. մայիսի 27-ին: Վարույթն իրականացրել է ԱՀ ՔԿ Ստեփանակերտի բաժինը:

3. Արման Սերոբյան

Պայմանագրային զինձառայող Արման Սերոբյանը հանգստի մեջ գտնվելու ժամանակ Ախուրյանի ջրամբար կոչվող վայրում օգոստոսի 5-ին լողալու ժամանակ ջրահեղձ է եղել: Վարույթն իրականացրել է Շիրակի մարզի քննչական վարչության Արթիկի և Անիի քննչական բաժինը:

4. Արկադիկ Հովհաննիսյան

2023 թ. օգոստոսի 29-ին պայմանագրային զինձառայող Արկադիկ Հովհաննիսյանը գտնվելով հանգստի մեջ կայծակնահարություն ախտորոշմամբ տեղափոխվել է ԳԿՀ: Նույն օրը ժամը 13:00-ին գրանցվել է կենսաբանական մահ: Դեպքի առթիվ ՀՀ ՔԿ ՋՔԳՎ 5-րդ կայազորային քննչական բաժնում քրեական օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի առաջին մասի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

5. Շավարշ Ակիսյան

Ժամկետային զինձառայող Շավարշ Ակիսյանը 2023 օգոստոսի 26-ին մահացել է հոսանքահարումից: ՀՀ Քրեական 550-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի հատկանիշներով նախաձեռնված քրեական վարույթի նախաքննությունը շարունակվում է:

Դժբախտ պատահար

Զինվորական ծառայության հետ չկապված

6. Հեղինե Պողոսյան

Պայմանագրային զինծառայող Հեղինե Պողոսյանի մահվան դեպքի մասին տեղեկություն չի տարածվել: Ըստ Դատախազության կողմից Կազմակերպությանը տրամադրած տվյալների՝ 2023 թ. հոկտեմբերի 23-ին Հեղինե Պողոսյանը չի ներկայացել առավոտյան տողանին: Վերջինիս հետ կապ հաստատել չի հաջողվել: ԱԻՆ փրկարար ծառայության աշխատակիցների կողմից զինծառայողի բնակարան կատարած այցի արդյունքում Հեղինե Պողոսյանը հայտնաբերվել է բնակարանում՝ գետնին ընկած վիճակում՝ առանց բռնության հետքերի: Դեպքի առթիվ Լոռու մարզային քննչական վարչությունում նախաձեռնվել է քրեական վարույթ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 412-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետով:

7. Սուրիկ Կիրակոսյան

Պայմանագրային զինծառայող Սուրիկ Կիրակոսյանի մահվան դեպքը տեղի է ունեցել 2023 թ. հոկտեմբերի 10-ին:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 550-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով քրեական վարույթը կարճվել է քրեական դատավարության օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետով: